

A TERVEZET A KORMÁNY ÁLLÁSPONTJÁT NEM TÜKRÖZI

KÖRNYEZETVÉDELMI ÉS VÍZÜGYI MINISZTERIUM

KvVM/KJKF/760/2007.

TERVEZET
A
KÖRNYEZETVÉDELMI BIZTOSÍTÉKRÓL SZÓLÓ
KORMÁNYRENDELETRŐL

/KÖZIGAZGATÁSI EGYEZTETÉS/

Budapest, 2007. október

Készítette: dr. Bársony Balázs fogalmazó
Látta: dr. Péntes Zsuzsanna főv.-hely., dr. Gosztonyi Ádám főv.
Jóváhagyta: dr. Erdey György szakállamtitkár

Vezetői összefoglaló

I. Előzmények

A környezeti károk megelőzése és felszámolása tekintetében a környezeti felelősségről szóló, 2004. április 21-i 2004/35/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: 2004/35/EK irányelv) szerint a tagállamoknak intézkedéseket kell tenniük annak érdekében, hogy ösztönözzék a gazdasági szereplőket megfelelő biztosítás vagy más pénzügyi biztosíték igénybevételére. Ezen kívül ösztönözniük kell továbbá a pénzügyi biztosítékok és azok piacának fejlődését azzal a céllal, hogy hatékony fedezetet teremtsenek az irányelv értelmében fennálló pénzügyi kötelezettségekre. A környezetvédelmi biztosítékképzést az irányelv előírásai alapján már több európai uniós tagállam (így például Spanyolország, Hollandia, Finnország) bevezette, amelyekről rövid összefoglalót a munkaanyag 2. számú melléklete tartalmaz.

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvt.) 101. § (5) bekezdése alapján a környezethasználó külön kormányrendeletben meghatározott tevékenységéhez környezetvédelmi biztosíték adására köteles, továbbá a tevékenységével okozható előre nem látható környezetkárosodások felszámolása finanszírozásának biztosítása érdekében – külön jogszabályban meghatározott feltételek esetén – környezetvédelmi biztosítás kötésére kötelezhető. A törvény 101. § (6) bekezdése szerint a környezetvédelmi biztosítékadáshoz kötött tevékenységeket, valamint a biztosíték formáját és mértékét, felhasználásának feltételeit, elszámolásának és nyilvántartásának szabályait, továbbá a környezetvédelmi biztosítás szabályait a Kormány rendeletben állapítja meg.

A környezetvédelem területén gyakorlati problémaként jelentkezett, hogy a környezetvédelmi tevékenységet folytatók nem, vagy nem megfelelő módon végzik el a környezetvédelmi jogszabályokban előírt kötelezettségeiket, a tevékenységeik gyakorlása során olyan környezeti károk keletkeznek, amelyeket a tevékenység felhagyását követően nem szüntetnek meg, azok felszámolása – fedezet hiányában – végső soron az állami költségvetést terheli. Fel kell hívni arra a figyelmet, hogy környezeti kármentesítésre az Országos Környezeti Kármentesítési Program keretében 1996 és 2006 között közel 118 milliárd forint állami forrás került felhasználásra. A környezeti károk felszámolása érdekében mintegy 1000 milliárd forintra lett volna szükséges ebben az időszakban, közel 15 ezer objektum nyújtott be kármentesítésre igényt. Az elmúlt időszakban bekövetkezett környezetkárosodások, valamint az illegális hulladéklerakók felszámolásának költségeire a munkaanyag 3. számú melléklete mutat be példákat. A kármentesítés állami finanszírozása tehát terheli a költségvetést, amely a környezetvédelmi biztosíték jogintézményi kereteinek bevezetésével jelentősen csökkenthető.

A Kvt. előírásain túl bizonyos környezetvédelmi jogszabályok, így a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.), a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Hgt.), a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005.(XII.25.) Korm. rendelet (a továbbiakban: IPPC rendelet) is különböző biztosítékformák képzését írják elő, amelynek részletes szabályait külön kormányrendeletre utalják. Az e jogszabályok által hivatkozott kormányrendelet azonban még nem született meg.

A fentiekben foglaltak miatt fontos egy olyan kormányrendelet megalkotása, amely tisztázza

a környezetvédelmi biztosíték (a továbbiakban: biztosíték) fogalmát, meghatározza a környezetvédelem területén alkalmazható biztosítékfajtákat, azok képzésének, felhasználásának részletes szabályait.

II. Tartalmi összefoglaló

A rendeletalkotás célja a környezetvédelmi biztosítékok képzésével, felhasználásával összefüggő jogok és kötelezettségek megállapítása, ezáltal a hatályos jogszabályokban hivatkozott, azonban eddig nem létező környezetvédelmi biztosítékokra vonatkozó külön kormányrendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) megalkotása, amelynek tervezetét a munkaanyag 1. számú melléklete tartalmazza.

A Korm. rendelet hatálya kiterjed a jelentős környezeti kockázatú tevékenységek folytatóira, illetve ilyen létesítmények üzemeltetőire, továbbá a hulladéklerakók üzemeltetőire, valamint a környezetkárosodás esetén a kármentesítési intézkedések elvégzésére kötelezett környezethasználókra. A tervezet a tevékenységek adott körére vonatkozóan biztosítékadási kötelezettséget ír elő két esetben:

1.) A rendelettervezetben „jelentős környezeti kockázatú tevékenységként, illetve létesítményként” meghatározott tevékenységek, illetve létesítmények, valamint a hulladéklerakással, valamint a hulladéklerakóval kapcsolatos egyes szabályokról és feltételekről szóló 20/2006. (IV. 5.) KvVM rendelet 4. §-ának (1) bekezdése szerinti hulladéklerakók esetén a tevékenység (üzemeltetés) megkezdésekor a tevékenység folytatója, illetve az üzemeltető köteles környezetvédelmi biztosítékot képezni. A környezetvédelmi biztosíték célja, hogy hozzájáruljon a tevékenység folytatása, illetve a létesítmény üzemeltetése során lehetségesen bekövetkező környezetkárosodás felszámolására szolgáló intézkedések végrehajtásához, valamint a tevékenység, illetve a létesítmény felhagyásához kötődő környezetvédelmi kötelezettségek megvalósításához.

A jelentős környezeti kockázatú tevékenységek, illetve létesítmények közé az egységes környezethasználati engedélyköteles tevékenységek, létesítmények tartoznak ide. A biztosíték mértéke – a hulladéklerakók kivételével – a környezethasználó által foglalkoztatottak számának és a tevékenység, létesítmény veszélyességének, továbbá az alapérték szorzatának alapján kerül meghatározásra. Az így kiszámolt biztosíték mértéke növekszik abban az esetben, ha az adott tevékenységet védett vagy fokozottan védett természeti területen, illetve európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területen (a továbbiakban: Natura 2000 terület) folytatják. A biztosíték alapértékére 2 millió forint. Hulladéklerakók esetében a biztosíték mértéke a hulladéklerakó rekultivációjához és monitorozásához szükséges költségeknek megfelelően alakul.

Az egyes tevékenységek veszélyességi besorolásának alapja az Országos Környezeti Kármentesítési Program információs rendszere, a FAVI-KÁRINFO ASZF (A Szennyező Forrás) adatlapjain szereplő tevékenység kockázati pontszáma. Az ASZF adatlapon nem szereplő vagy nem teljesen megfelelő tevékenységek esetében az ASZF adatlapon szereplő hasonló tevékenységek kockázati pontszámának és a besorolandó tevékenység kockázatosságának figyelembevételével került meghatározásra a tevékenység veszélyességi szorzója. Ennek megfelelően a veszélyességi szorzó 1-5-ig került megállapításra, ahol az 1-es szorzó a nem egységes környezethasználati engedélyköteles tevékenységek esetében

alkalmazható. Mivel a tervezet 2. számú melléklete – a fentiekben már említetteknek megfelelően – megegyezik az IPPC rendelet megfelelő mellékletével, ezért a tevékenységek, létesítmények kockázatosságának figyelembevételével a 2-5 veszélyességi szorzók kerültek alkalmazásra.

2.) Hatósági határozattal megállapított jelentős mértékű környezetkárosodás esetén a károkozó meghatározott mértékű környezetvédelmi biztosíték nyújtására kötelezett, amely a környezetkárosodás enyhítését, a környezet eredeti vagy ahhoz közeli állapota helyreállítását szolgáló intézkedések végrehajtásához járul hozzá.

A jelentős mértékű környezetkárosodást a rendelet a kármentesítés során történő beavatkozás szükséges nettó költségek alapján legalább 100 millió forinthez köti, amelynek meghatározására a környezetvédelmi hatósági tapasztalatok, az eddig lefolytatott kármentesítési eljárások alapján került sor. A bekövetkezett környezetkárosodás esetén megképzendő biztosíték mértéke a kármentesítéshez szükséges pénzösszeg 15 %-a.

A környezetvédelmi biztosítékként pénzügyi intézet által nyújtott bankgarancia, pénzügyintézetnél lekötött, elkülönítetten kezelt és zárolt pénzösszeg (pénzügyi letét), valamint biztosítási szerződés fogadható el. A kormányrendelet alapvető törekvése olyan környezetvédelmi biztosíték alkalmazása, amely a kötelezettre nem ró aránytalan terheket, ezért a környezetvédelmi biztosíték fajtáját a biztosítékadásra kötelezett választhatja meg azon engedély iránti kérelmében, amelyben a biztosítékadási kötelezettség előírásáról rendelkezik a hatóság. A biztosítékadási kapcsolatos kötelezettségeket a környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőség abban a határozatában állapítja meg, amelyben a jelentős környezeti kockázatú tevékenységet, illetve létesítményt vagy hulladéklerakót engedélyezi. Bekövetkezett jelentős környezetkárosodás esetén a felügyelőség a kármentesítési beavatkozást elrendelő határozatában ír elő biztosítékképzést.

Fő szabályként a biztosíték felhasználására a kötelezett jogosult, ha megfelel a jogosultsági kritériumoknak. Ekkor a biztosíték felhasználását (a helyreállítási intézkedések megtételét, valamint a rekultivációt) a Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság ellenőrzi és igazolja a felügyelőségnek. A biztosítékadáshoz kötött tevékenységek, létesítmények felhagyása esetén a biztosíték felhasználását a felügyelőség ellenőrzi. A biztosíték felhasználásához minden esetben a felügyelőség hozzájárulása kell. Ha nem a kötelezett jogosult a feltételek szerint a biztosíték felhasználására, akkor a felügyelőség, vagy az általa megbízott szerv használja fel a biztosítéket.

A biztosítékadással kapcsolatos kötelezettségek megszegésének jogkövetkezményeként bírság szabható ki, valamint a biztosíték hiánytalan megképzéséig a tevékenység felfüggeszthető.

III. A kormányprogramhoz való viszony

A Korm. rendelet elfogadása a Kormány 2007. második féléves programjában szerepel.

IV. Kapcsolódások

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény, a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény, a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési

eljárásról szóló 314/2005.(XII.25.) Korm. rendelet különböző biztosítékformák képzését írják elő, amelynek részletes szabályait külön kormányrendeletre utalják. A munkaanyag az e jogszabályok által hivatkozott kormányrendelet tervezetét tartalmazza.

V. Várható társadalmi hatások

A múltbeli, rendkívüli környezeti káreseményekről a VIKÁR szolgálhat adatokkal, amely többségében a felszíni vizekkel – és kisebb mértékben a felszín alatti vizekkel – összefüggő eseményekről tartalmaz információkat 2003-ig visszamenőleg. Az adatok alapján éves átlagban mintegy 25-30 rendkívüli eseménnyel lehet számolni, amely jelentős (vagy kevésbé jelentős) környezeti kockázatú cégekkel függ össze. A környezetvédelmi biztosíték bevezetésével vélhetően eredményesebben lesznek felszámolhatók a bekövetkezett környezeti károk, amely a társadalom megelégedésével járhat együtt. A környezetvédelmi biztosíték bevezetésével ugyanis jobban érvényesül a környezetvédelem alapját képező szennyező fizet elve, mivel a környezethasználók kötelesek az általuk lehetségesen okozható környezetkárosodások felszámolására egy meghatározott pénzüsszeget előre garanciaként elkülöníteni.

VI. Várható gazdasági hatások

A biztosítékképzés költsége függ a biztosítékok fajtájától (lekötött pénzbeli betét, bankgarancia, biztosítás). A költségek a biztosíték összegének 3 százalékaként becsülhetők annyival kiegészítve, hogy pénzbeli letét esetében nyilvánvalóan a biztosíték teljes összegét meg kell képezni, tehát ez a költségek mellett azonnal terheli a gazdálkodó szervezeteket. A következőkben bemutatásra kerül az egyes biztosítékadási esetekben a biztosíték megképzésének költsége.

1. A rendelet hatálybalépését megelőzően kezdett, jelentős környezeti kockázatú tevékenységek, létesítmények esetén

A jelentős környezeti kockázatú tevékenységeket, létesítményeket az egységes környezethasználati engedély köteles tevékenységek, létesítmények adják. A szabályozás mintegy 1900 meglévő céget fog érinteni. Tevékenységi besorolás alapján ezek közül 961 volt beazonosítható az OKIR adatbázisban. Ez a szám nem tartalmazza azt a 112 hulladéklerakót, amely az IPPC rendelet 2. számú mellékletének 5.4 pontja alá tartozik, mivel ezek esetében a biztosítékképzésre más előírások vonatkoznak. A területi szorzóval – az adatbázisból történt lekérdezés alapján – 44 létesítmény érintett, ebből 37 létesítmény Natura 2000 területen (1,5-ös szorzó) és 7 létesítmény védett természeti területen (2-es szorzó) található. Az említett adatokat a munkaanyag 4. számú melléklete táblázat formájában mutatja be. A biztosítékra vonatkozó 2 milliós alapértéket figyelembe véve, tevékenységtől és mennyiségtől függően egy üzem egy tevékenységére eső biztosíték összege 4 és 100 millió Ft (átlagosan 36,9 millió Ft) között fog változni. A meglévő esetekkel számolva mindez összesen **39,6 milliárd Ft** biztosíték képzését jelenti.

2. A rendelet hatálybalépését követően kezdett, jelentős környezeti kockázatú tevékenységek, létesítmények esetén

A jogszabály bevezetése után évente 80 új eset becsülhető, amikor jelentős környezeti kockázatú tevékenység, illetve létesítmény miatt környezetvédelmi biztosíték képzésére lesz szükség. Az évente képzendő biztosíték összege **3,7 milliárd Ft**.

3. Hulladéklerakók esetében

Egy 2008 után létesülő **települési szilárd hulladéklerakó** rekultivációjának költsége jelenértékben 1,5 milliárd Ft, amely azonos a környezetvédelmi biztosítékkal. Az e hulladéklerakók esetében megképzendő biztosíték összege összesen **14,4 milliárd Ft**.

A **veszélyes szilárd hulladéklerakók** esetében a rekultiváció költsége 2013-ban 1,5 milliárd Ft, jelenértékben **1,1 milliárd Ft**, amely azonos a környezetvédelmi biztosítékkal. 2014 után a biztosíték évente 250 millió Ft körüli összeg, a 30 éves vizsgálati időszakot tekintve összesen mindez 5,8 milliárd Ft, jelenértékben **2,3 milliárd Ft** körüli összeget jelent.

4. Környezetvédelmi biztosíték bekövetkezett jelentős környezetkárosodás esetén

A kármentesítési adatbázisra (KÁRINFO) támaszkodva 30 évre vonatkozóan megbecslésre került a nagy összegű (100 millió Ft feletti) kármentesítések száma. A becslés szerint mintegy 4000 már meglévő ilyen szennyezett terület van Magyarországon. Ezen területek száma évente mintegy 0,5 %-kal, kb. 20 új területtel növekszik. Az újonnan bekövetkező környezetkárosodások miatti kármentesítések 30 évre számított becsült költségének jelenértéke mintegy 550 milliárd Ft. A biztosíték mértéke alapesetben 15%. A becslések szerint a megképzendő biztosíték összege jelenértékben 30 évre kb. 80-85 milliárd Ft, ez évente átlagosan 2007-es áron kb. **3,7 milliárd Ft**.

VII. Várható szakmai hatások

A környezetvédelmi biztosítékadás bevezetésével jobban érvényesül a környezetkárosodást okozók személyes felelőssége, valamint a szennyező fizet elve. A jogszabály hatályba lépése után az állami felelősség körébe tartozó környezetkárosodások száma csökkenni fog, hosszú idő után lehetőség nyílik arra, hogy az Országos Környezeti Kármentesítési Programban keretében rendelkezésre álló pénzüsszegek kizárólag csak a már meglévő környezetkárosodások felszámolását szolgálják. A jövőben felmerülő környezeti károk felszámolásának finanszírozására ugyanis a Program keretén belül nem kell pénzüsszeget tervezni, mivel a bevezetendő környezetvédelmi biztosítékból az e károkat követő helyreállítási intézkedések pénzügyi alapja megteremtődik. Mindez összességében a környezet állapotának dinamikus javulásával jár együtt.

VI. Költségvetési fedezet

Az államnál felmerülő költségek alapvetően adminisztrációs költségeket jelentenek. Az adminisztrációs költségek a következő főbb típusokra osztható:

- A biztosíték képzéséhez kapcsolódó feladatok költsége a felügyelőségeken. Évente átlagosan 2000-3000 ügyet (képzés, illetve felülvizsgálat) feltételezve országos szinten 100-200 millió Ft többletköltséget jelent a tervezet szerinti feladatok végrehajtása.

A TERVEZET A KORMÁNY ÁLLÁSPONTJÁT NEM TÜKRÖZI

- A biztosíték nyilvántartásához kapcsolódó feladatok költsége a felügyelőségeknél fog jelentkezni. Ennek keretében szükséges egy új adatbázis kialakítása, vagy a már – felügyelőségek által használt – Hatósági Nyilvántartó Rendszer (HNYR) felkészítése, kiegészítése. A beruházási költségek egy új adatbázis esetében 25-30 millió Ft, HNYR felkészítése esetében 10-15 millió Ft.
- Amennyiben a kötelezett nem jogosult a biztosíték felhasználására, az ehhez kapcsolódó feladatok költsége a felügyelőségeknél fog jelentkezni, ami kb. éves szinten felügyelőségenként 8-10 millió Ft-ot jelent. Megbízás esetén a felmerülő költség a megbízott szervtől és az átadott feladatoktól függően alakul. Ha ezeket a feladatokat is központi szinten látják el, akkor a felmerülő költségek csökkennek.
- A biztosíték felhasználásához kapcsolódó pénzügyi és műszaki ellenőrzési feladatok költsége a Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóságnál (továbbiakban: VKKI) fog jelentkezni. Amennyiben a VKKI már egy meglévő irodát fog használni, akkor a beruházási költség kb. 10 millió Ft. Az új szervezeti egység felépítése: 1 fő vezető, 1 fő asszisztens, 1 fő informatikus, 1 fő jogász, 1 fő pénzügyes, 4 fő műszakis. Ennek megfelelően a köztisztviselői bérezést figyelembe véve, továbbá a várható dologi kiadásokat becsülve éves szinten a működési költségén kb. 60-70 millió Ft.

VII. Az Európai Unió jogi aktusaihoz való viszony

A Korm. rendelet a környezeti károk megelőzése és felszámolása tekintetében a környezeti felelősségről szóló, 2004. április 21-i 2004/35/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 14. cikkének megfelelő rendelkezéseket határoz meg. A jogszabály az irányelv céljának megfelelően, a „szennyező fizet” elv érvényesítése érdekében, a környezeti felelősségre vonatkozó intézményrendszer keretében került kidolgozásra.

VIII. Javaslat a sajtó tájékoztatására

Az előterjesztés kommunikációja	Igen	Nem
Javasolt-e a kommunikáció		
Kormányulást követő kommunikáció		
Tárcaközlemény		
Tárca által szervezett sajtótájékoztató		
További szakmai programok szervezése		
Részletezve:		
További lakossági tájékoztatás:		
Részletezve (célcsoport-bontásban)		

1. számú melléklet a KvVM/KJKF/760/2007. számú tervezethez

**A Kormány
...../2007. (... .) Korm. rendelete
a környezetvédelmi biztosításokról**

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 110. § (7) bekezdés d) és f) pontjában, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 73. § (2) bekezdésében és 85. §-ának a) pontjában, valamint a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény 59.§ (1) bekezdése n) pontjában kapott felhatalmazás alapján a Kormány a következőket rendeli el:

I. Általános rendelkezések

A rendelet hatálya

1. §

A rendelet hatálya – a központi költségvetési szerv kivételével – arra a jogi személyre és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetre, illetőleg természetes személyre (a továbbiakban: biztosítékkadára kötelezett) terjed ki, aki vagy amely

- a) jelentős környezeti kockázatú tevékenységet folytat, illetve ilyen létesítményt üzemeltet,
- b) a hulladéklerakással, valamint a hulladéklerakóval kapcsolatos egyes szabályokról és feltételekről szóló külön jogszabályban (a továbbiakban: hulladéklerakásról szóló jogszabály) meghatározott hulladéklerakót üzemeltet, vagy
- c) jelentős mértékű környezetkárosodás esetén a környezeti kármentesítésről rendelkező jogszabály alapján kármentesítésre kötelezett.

Értelmező rendelkezések

2. §

E rendelet alkalmazásában:

- a) *környezetvédelmi biztosíték*: pénzügyi eszköz, amely valamely környezetvédelmi kötelezettség elvégzéséhez járul hozzá;
- b) *jelentős környezeti kockázatú tevékenység, illetve létesítmény*: az 1. számú mellékletben felsorolt valamely tevékenység, illetve létesítmény;
- c) *környezeti kármentesítésről rendelkező jogszabály*: a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet, a felszíni vizek minősége védelmének általános szabályairól szóló 220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet, valamint a természetben okozott károsodás mértékének megállapításáról, valamint a kármentesítés szabályairól szóló 91/2007. (IV. 26.) Korm. rendelet;
- d) *jelentős mértékű környezetkárosodás*: környezetkárosodás, amelynél a környezeti kármentesítésről rendelkező jogszabály szerinti beavatkozás nettó költsége a százmillió forintot meghaladja.

*Környezetvédelmi biztosíték jelentős környezeti kockázatú tevékenységek, létesítmények,
valamint hulladéklerakók esetén*

3. §

(1) Jelentős környezeti kockázatú tevékenységek, illetve létesítmények, valamint a hulladéklerakásról szóló jogszabályban meghatározott hulladéklerakók esetén a környezetvédelmi biztosíték

- a) a tevékenység folytatása, illetve a létesítmény üzemeltetése során lehetségesen bekövetkező környezetkárosodás miatt felmerülő, a környezetkárosodás enyhítését, a környezet vagy valamely környezeti elem, illetve a környezeti elem által nyújtott szolgáltatás eredeti vagy ahhoz közeli állapotának helyreállítását szolgáló intézkedések végrehajtásához, valamint
- b) a tevékenység, illetve a létesítmény felhagyásához kötődő környezetvédelmi kötelezettségek megvalósításához

járul hozzá.

(2) A környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőség (a továbbiakban: felügyelőség)

- a) a jelentős környezeti kockázatú tevékenység folytatóját, illetőleg létesítmény üzemeltetőjét a tevékenység, illetve létesítmény engedélyezésekor a *2. számú mellékletben* meghatározott mértékű
- b) a hulladéklerakó üzemeltetőjét a hulladéklerakó engedélyezésekor a hulladéklerakásról szóló jogszabályban meghatározott előzetes rekultivációs tervben becsült környezetvédelmi költségekkel azonos mértékű

biztosíték képzésére kötelezi.

(3) A környezetvédelmi biztosítékot a biztosítékadásra kötelezettnek a tevékenység, illetve üzemeltetés megkezdésének időpontjára kell megképeznie.

(4) Amennyiben a biztosítékadásra kötelezett több jelentős környezeti kockázatú tevékenységet végez, illetve létesítményt üzemeltet, a biztosítékképzési kötelezettség minden tevékenység, illetve létesítmény tekintetében külön-külön terheli. A környezetvédelmi biztosítékok együttes összege ilyen esetben nem haladhatja meg a kötelezett által végzett tevékenységek, illetve az általa üzemeltetett létesítmények közül az *1. számú mellékletben* legmagasabb kockázatúnak minősített után számított biztosíték mértékének kétszeresét.

Környezetvédelmi biztosíték jelentős mértékű környezetkárosodás esetén

4. §

(1) Hatósági határozattal megállapított jelentős mértékű környezetkárosodás esetén a környezetvédelmi biztosíték a környezetkárosodás enyhítését, a környezet vagy valamely környezeti elem, illetve a környezeti elem által nyújtott szolgáltatás eredeti vagy ahhoz közeli állapota helyreállítását szolgáló intézkedések végrehajtásához járul hozzá.

(2) Jelentős mértékű környezetkárosodás esetén a felügyelőség a környezeti kármentesítésről rendelkező jogszabály szerinti beavatkozást elrendelő határozatban a kármentesítésre kötelezett részére – a 4. § a)-b) pontja szerinti biztosítékadásra kötelezett kivételével – környezetvédelmi biztosíték adását írja elő.

(3) A környezetvédelmi biztosíték a környezeti kármentesítésről rendelkező jogszabály szerinti beavatkozási tervben becsült költségek 15 %-a.

(4) A kötelezettnek a környezetvédelmi biztosítékot a környezeti kármentesítésről rendelkező jogszabály szerinti kármentesítési beavatkozást elrendelő határozat jogerőre emelkedését követően 15 napon belül kell megképeznie.

(5) Ha a kötelezett az (1) bekezdés szerinti helyreállítási kötelezettség teljesítésére vonatkozó, hatósági határozatban előírt határidőt, részhatáridőt nem teljesít, a biztosíték mértéke a teljesítéshez még szükséges várható költségek 20%-ával növekszik. A felügyelőség a biztosíték mértékének növekedését határozatban állapítja meg, és annak teljesítésre 15 napos határidőt szab.

II. A környezetvédelmi biztosíték fajtáira vonatkozó szabályok

A környezetvédelmi biztosíték fajtái

5. §

(1) Környezetvédelmi biztosítékul szolgálhat

- a) hitelintézet által vállalt bankgarancia,
- b) biztosítási szerződés, vagy
- c) hitelintézetnél letétként elhelyezett, elkülönítetten kezelt és zárolt pénzösszeg (a továbbiakban: pénzügyi letét).

(2) A környezetvédelmi biztosíték szolgáltatására kötött szerződés a kockázatviselés köréből kizárólag a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 102/A. § (1) bekezdése szerinti környezetkárosodást zárhatja ki.

(3) Környezetvédelmi biztosítékként olyan pénzügyi letét fogadható el, amelyet a letétet kezelő hitelintézet elkülönített, zárolt számlán vezet, illetve tart nyilván.

(4) A környezetvédelmi biztosíték szolgáltatására kötött biztosításnak tartalmaznia kell, hogy környezetkárosodásnak az a kár minősül, amelyet a felügyelőség a környezeti kármentesítésről rendelkező jogszabály szerinti beavatkozást elrendelő határozatban környezetkárosodásként állapított meg.

(5) A környezetvédelmi biztosíték szolgáltatására kötött biztosítás nem tartalmazhat olyan kikötést, amely a biztosító helytállását a biztosítékadásra kötelezett részéről önrész nyújtásától teszi függővé.

A biztosítékfajtákra vonatkozó általános szabályok

6. §

(1) Környezetvédelmi biztosíték kizárólag olyan hitelintézettől, illetve biztosítótól fogadható el, amelynek székhelye szerinti tagállam felügyeleti hatósága e tevékenység végzését engedélyezte.

(2) Olyan hitelintézet által nyújtott környezetvédelmi biztosíték, amelynek székhelye nem az Európai Gazdasági Térség valamely tagállamában van, kizárólag akkor fogadható el, ha azt az Európai Gazdasági Térség valamely tagállamában székhellyel rendelkező hitelintézet viszontgarantálja.

7. §

(1) A környezetvédelmi biztosíték szolgáltatására vonatkozó szerződésnek, megállapodásnak tartalmaznia kell:

A TERVEZET A KORMÁNY ÁLLÁSPONTJÁT NEM TÜKRÖZI

- a) a biztosítékképzésre kötelezett nevét, lakóhelyének, székhelyének címét, bankszámlaszámát, adószámát,
- b) a környezetvédelmi biztosíték összegét számmal és betűvel, valamint a biztosítékösszeg módosításának lehetőségét,
- c) a környezetvédelmi biztosítékot nyújtó hitelintézet vagy biztosító megnevezését,
- d) az Európai Gazdasági Térség tagállamában székhellyel nem rendelkező külföldi hitelintézet által nyújtott biztosíték esetén a viszontgarantáló pénzügyintézet megnevezését,
- e) a környezetvédelmi biztosítékre vonatkozó okirat érvényességének időtartamát, az ennek meghosszabbítására vonatkozó lehetőséget,
- f) a biztosíték részleges vagy teljes megszüntetésének, felhasználásának és kiegészítésének szabályait, valamint
- g) azt az előírást, hogy a hitelintézet, illetőleg biztosító csak a felügyelőség hozzájárulását követően teljesít kifizetést a biztosítékból.

(2) A környezetvédelmi biztosíték szolgáltatására vonatkozó szerződésnek, illetve megállapodásnak a biztosítékadásra kötelezett részéről történő megszüntetéséhez a felügyelőség hozzájárulása szükséges. A környezetvédelmi biztosíték szolgáltatására vonatkozó szerződés, megállapodás megszüntetése esetén gondoskodni kell környezetvédelmi biztosítékot nyújtó új szerződés, megállapodás megkötéséről, kivéve, ha a szerződés, megállapodás megszüntetésének oka a biztosítékadási kötelezettség megszűnése.

(3) A pénzügyintézet, illetve biztosító köteles bejelenteni a felügyelőségnek a környezetvédelmi biztosíték szolgáltatására vonatkozó szerződés megszüntetését.

III. A biztosítékképzéssel és a biztosíték mértékével kapcsolatos szabályok

A biztosíték megállapítása

8. §

- (1) A biztosítékadásra kötelezett a biztosíték fajtáját maga választja meg, amelyről
- a) a jelentős környezeti kockázatú tevékenységek, illetve létesítmények engedélyezése iránti kérelemben
 - b) a hulladéklerakó engedélyezésére irányuló kérelemben
 - c) a környezeti kármentesítésről rendelkező jogszabály szerint benyújtott műszaki beavatkozási tervben
- nyilatkozik.

(2) Amennyiben a biztosítékadásra kötelezett a biztosíték fajtájáról az (1) bekezdés szerint nem nyilatkozott és azt felhívás ellenére sem pótolja, akkor a biztosíték fajtáját a felügyelőség határozza meg.

(3) A jelentős környezeti kockázatú tevékenységek, illetve létesítmények engedélyezése iránti kérelemnek – az (1) bekezdésen túl – tartalmaznia kell a biztosítékadásra kötelezett által foglalkoztatottak létszámát.

9. §

A biztosítékadási kötelezettséget, illetve a biztosítékadási kötelezettség módosítását elrendelő határozatban meg kell állapítani:

- a) a biztosíték mértékét,
- b) a biztosíték megképzésének határidejét,
- c) a biztosíték rendelkezésre állásának időtartamát,
- d) módosítás, valamint felülvizsgálat esetén a biztosíték megváltoztatásának mértékét, és
- e) a biztosíték részleges vagy teljes megszüntetésének, felhasználásának, továbbá kiegészítésének szabályait.

A biztosíték meglétének igazolása

10. §

(1) A biztosítékadásra kötelezett a biztosíték rendelkezésre állását a környezetvédelmi biztosíték szolgáltatására vonatkozó szerződésről, illetve megállapodásról a hitelintézet, illetőleg biztosító által kiállított igazolással vagy kötvénnyel bizonyítja.

(2) Az igazolásnak, illetve kötvénynek a 7. § (1) bekezdésében meghatározottakat kell tartalmaznia, továbbá azt, hogy a környezetvédelmi biztosíték szolgáltatására vonatkozó szerződés, illetve megállapodás az 5. § (2) bekezdésében meghatározott környezetkárosodáson kívül a kockázatviselés köréből más környezetkárosodást nem zár ki.

(3) A biztosítékadásra kötelezettek az igazolást, illetve a kötvényt a tevékenység (üzemeltetés) megkezdése előtt, illetve a 6. § (4) bekezdésben foglalt határidő lejártáig kell a felügyelőség részére benyújtania.

(3) A biztosíték mértékének módosítása esetén a biztosíték rendelkezésre állását a módosításról szóló határozat jogerőre emelkedését követő 15 napon belül az (1)-(2) bekezdés szerint kell igazolni.

(4) A biztosítékadásra kötelezett a 3. § szerinti esetben tevékenységét nem kezdheti meg addig, ameddig az (1) bekezdés szerinti kötelezettségének nem tett eleget.

A biztosíték mértékének módosítása, felülvizsgálata

11. §

(1) A biztosítékadásra kötelezett – a (2) bekezdés kivételével – a tevékenységében bekövetkező minden olyan változást, amely a biztosíték mértékének módosítását eredményezheti, köteles a felügyelőségnek a változást követő 15 napon belül bejelenteni, kivéve, ha külön jogszabály alapján ennek bejelentése már megtörtént.

(2) A biztosítékadásra kötelezett az általa a megelőző évben foglalkoztatottak havi átlagos létszámát minden év január 31-ig köteles a felügyelőségnek bejelenteni.

(3) A felügyelőség az (1)-(2) bekezdés szerinti bejelentés alapján, valamint ha az (1) bekezdés szerinti változás tudomására jut, hivatalból határoz a biztosíték mértékének módosításáról. Nem kell módosítani a biztosíték eredeti mértékét, ha az (1)-(2) bekezdés alapján a biztosíték változása nem haladja meg a biztosíték mértékének 10 %-át.

12. §

A 3. § (2) bekezdése alapján meghatározott biztosíték mértékét a biztosítékadásról szóló határozat jogerőre emelkedését követően a felügyelőség háromévente, a tárgyév szeptember 30. napjáig felülvizsgálja, amelynek alapján a biztosíték módosított összegét a megelőző három évre vonatkozó – a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett – hivatalos ipari termelői árindex-alakulás alapján határozatban állapítja meg.

A biztosíték kiegészítése

13. §

Amennyiben a biztosíték összege a 3. § (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben részben vagy egészben felhasználásra került, a biztosítékadásra kötelezettnek a biztosítékot a környezeti kármentesítésről rendelkező jogszabály szerinti beavatkozás elvégzését követő 30 napon belül, de legkésőbb a 19. § (1) bekezdés a) pontja szerinti határozat jogerőre emelkedésétől számított 1 éven belül az előírt mértékre kell kiegészítenie, és annak tényét 15 napon belül a felügyelőségnek a 10. § (1) bekezdésében meghatározott módon igazolnia.

A biztosítékadási kötelezettség megszűnése

14. §

- (1) A környezetvédelmi biztosítékadási kötelezettség megszűnik, ha
- a 3. § szerinti esetben a biztosítékképzés alapjául szolgáló tevékenység, illetve létesítmény felhagyására sor került és a tevékenységgel, illetve létesítménnyel összefüggésben a felügyelőség határozata alapján környezetvédelmi kötelezettség nem maradt fenn,
 - a biztosítékadásra kötelezett megszűnik és annak jogutódja a környezetvédelmi biztosíték rendelkezésre állását a 10. § (1) bekezdésében meghatározott módon igazolja, vagy
 - a 4. § szerinti esetben a biztosíték teljes összegének a felhasználására sor került.
- (2) A felügyelőség a biztosítékadási kötelezettség megszűnését határozatban állapítja meg, amelyben rendelkezik a biztosítékadási kötelezettség feloldásáról, és hozzájárul az esetlegesen megmaradt biztosíték felhasználásához.

IV. A biztosíték felhasználásának szabályai

A biztosíték felhasználásának megállapítása

15. §

- (1) A felügyelőség a biztosíték felhasználásának feltételeit
- a 3. § (1) bekezdés a) pontja és a 4. § szerinti esetben a környezeti kármentesítésről rendelkező jogszabály szerinti beavatkozást elrendelő határozatban,
 - az 5. § (1) bekezdés b) pontja szerinti esetben a hulladéklerakásról szóló jogszabály szerint engedélyben
- állapítja meg.
- (2) Az (1) bekezdés szerinti határozatban meg kell állapítani
- a felhasználásra jogosult személyét,
 - a felhasználás módját, ütemezését, és

- c) a 3. § (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben a biztosíték kiegészítésére vonatkozó előírásokat.
- (3) A környezetvédelmi biztosítékból kifizetés kizárólag a felügyelőség hozzájárulását követően teljesíthető.

A biztosíték felhasználása

16. §

- (1) A biztosíték felhasználására a biztosítékadásra kötelezett akkor jogosult, ha a biztosítékképzés alapjául szolgáló tevékenységgel járó környezetvédelmi kötelezettségeit teljesítette és a környezeti kármentesítésről rendelkező jogszabály szerinti kármentesítési intézkedések elvégzése, továbbá a tevékenység, illetve létesítmény felhagyása során – a hulladéklerakó üzemeltetőjének kivételével – a közbeszerzésekre vonatkozó külön jogszabály szerint jár el.
- (2) A biztosítékadásra kötelezett – az (1) bekezdésen túl – a 3. § (1) bekezdés a) pontja, valamint a 4. § szerinti esetben akkor jogosult a biztosíték felhasználására, ha
- a) a környezetkárosodást okozó környezetveszélyeztetés, illetőleg környezetkárosítás során jogerősen megállapított, környezetkárosítás, természetkárosítás vagy hulladékgazdálkodás rendjének megsértése büncselekményt nem követett el, vagy
 - b) a felügyelőség döntése alapján a külön jogszabály szerinti kármentesítést nem maga a felügyelőség, illetve nem az általa megbízott más szerv végzi.

17. §

- (1) A 3. § (1) bekezdés a) pontja, valamint a 4. § szerinti esetben a Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság (a továbbiakban: VKKI) ellenőrzi a környezetvédelmi biztosíték számviteli, valamint pénzügyi szabályoknak megfelelő felhasználását, a helyreállítási intézkedés során végzett műszaki beavatkozások, kivitelezések megfelelőségét.
- (2) A VKKI az adott műszaki ütem teljesítését a külön jogszabály szerinti beavatkozási tervben meghatározott műszaki ütemezés alapján, a biztosítékadásra kötelezett bejelentését követő 15 napon belül igazolja a felügyelőségnek.
- (3) A biztosítékadásra kötelezett a (2) bekezdés szerinti igazolást követően a felügyelőséghez fordul a 15. § (3) bekezdése szerinti hozzájárulás megadása érdekében.
- (4) Amennyiben a biztosítékadásra kötelezett a 16. § alapján a biztosíték felhasználására nem jogosult, a 3. § (1) bekezdés a) pontja, valamint a 4. § szerinti esetben a biztosítékot a felügyelőség, illetőleg az általa megbízott más szerv használja fel.
- (5) A (4) bekezdés esetében a felügyelőség a környezetvédelmi biztosíték szolgáltatására vonatkozó szerződést, megállapodást megkötő pénzügyi intézményhez, illetve biztosítóhoz fordul a teljesítés érdekében. A felügyelőség, illetve az általa megbízott szerv a biztosítékot a műszaki ütemezésnek megfelelően, arányosan használja fel.

18. §

A 3. § (1) bekezdés b) pontja szerinti esetben a biztosíték felhasználását a felügyelőség ellenőrzi. Amennyiben a felhagyás során elvégzett intézkedések megfelelnek a tevékenységre, illetve létesítményre vonatkozó engedélyben – hulladéklerakó esetében a hulladéklerakásról szóló jogszabály szerinti rekultivációs tervben – foglaltaknak, akkor a felügyelőség a biztosítékadásra kötelezett bejelentése alapján hozzájárul a biztosíték felhasználásához.

A biztosíték felhasználásának feltételei

19. §

(1) A biztosíték kizárólag

- a) a jelentős környezeti kockázatú tevékenység, illetve létesítmény felhagyásával kapcsolatos környezetvédelmi kötelezettségek teljesítésére
- b) a hulladéklerakásról szóló jogszabály szerinti rekultivációs tervben meghatározott rekultivációs és utógondozási feladatok végrehajtására
- c) a környezeti kármentesítésről rendelkező jogszabály szerinti beavatkozási tervben meghatározott kármentesítési intézkedésre

használható fel.

(2) A biztosítékadásra kötelezett által történő felhasználás esetén a biztosíték a felhagyás, helyreállítási intézkedés, illetőleg a rekultiváció és utógondozás elvégzésére irányuló szerződésben meghatározott ellenérték megfizetése során, kizárólag utoljára kerülhet felhasználásra.

(3) A biztosítéknek a biztosítékadásra kötelezett által történő felhasználása során a biztosíték terhére kifizetés az előírt tevékenység elvégzését követően, a számviteli szabályoknak megfelelően kiállított számla alapján, közvetlenül a számla kiállítójának történhet.

(4) A biztosíték terhére történő kifizetés – a (3) bekezdésben meghatározottakon túl –

- a) az (1) bekezdés b)-c) pontja szerinti esetben kizárólag az ott meghatározott tervek szerinti műszaki ütemezés figyelembevételével
- b) az (1) bekezdés c) pontja szerinti esetben a VKKI által kiadott teljesítési igazolás alapján történhet.

A biztosíték nyilvántartása

20. §

A felügyelőség a biztosítékadásra kötelező határozatairól folyamatos nyilvántartást vezet, amelynek tartalmaznia kell:

- a) a biztosíték nyújtására kötelezett személyét, az azonosításhoz szükséges adatokkal,
- c) az engedélyezett tevékenység, létesítmény helyét és megnevezését, amelyre a biztosíték vonatkozik,
- d) a biztosíték mértékét és fajtáját,
- e) a biztosíték nyújtásában közreműködő pénzintézet vagy biztosító azonosításához szükséges adatokat, továbbá a biztosíték nyújtására vonatkozó okiratokat,
- f) a biztosíték felhasználására, kiegészítésére, megszűnésére vonatkozó adatokat,
- g) a rendelkezésre álló, felhasználható szabad biztosíték összegét, lejárat szerint részletezve.

V. Jogkövetkezmények

A bírság

21. §

- (1) A felügyelőség a teljesítésre vonatkozó megfelelő határidő kitűzésével egyidejűleg a (2) bekezdésben meghatározott mértékű bírságot állapít meg, ha a kötelezett
- a) a biztosíték képzésére, kiegészítésére vonatkozó kötelezettségét nem vagy nem határidőben teljesíti,
 - b) a 11. § (1)-(2) bekezdésében meghatározott bejelentést elmulasztotta.
- (2) A bírság mértéke
- a) az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben a hiányzó biztosíték összegének 15%-a,
 - b) az (1) bekezdés b) pontja szerinti esetben legalább egymillió és legfeljebb tízmillió forint.
- (3) A felügyelőség a (2) bekezdés b) pontja esetén a bírság mértékét az elmulasztott bejelentéssel okozott jogsértés súlyosságára tekintettel határozza meg. A bírság megfizetésének elmulasztása esetén ismételtén kiszabható.
- (4) A bírság az arról rendelkező felügyelőség bevétele.

A tevékenység felfüggesztése

22. §

- (1) A felügyelőség a biztosítékadásra kötelezettnek a biztosítékképzés alapjául szolgáló tevékenységét a 23.§ (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott esetben a határidő eredménytelen leteltét követően a biztosíték hiánytalan kiegészítéséig – az okozott jogsértés súlyosságára, valamint annak ismétlődésére tekintettel – határozatban felfüggesztheti.
- (2) A felfüggesztés megszüntetését a biztosítékadásra kötelezett – amennyiben annak feltételei fennállnak – a felügyelőséghez intézett nyilatkozatával kérheti. A felfüggesztés megszüntetésének feltétele a felügyelőség határozata szerinti biztosíték meglétének igazolása.

A környezetvédelmi engedélyezési eljárás felfüggesztése

23. §

A jogsértés súlyosságára tekintettel a biztosítékadásra kötelezett kérelmére indított valamennyi, a felügyelőség hatáskörébe tartozó engedély kiadása, módosítása iránti eljárás felfüggeszthető addig, amíg a kötelezett a biztosítékképzési, illetve -kiegészítési kötelezettségének nem tesz eleget.

A környezetvédelmi tárgyú támogatás felfüggesztése

24. §

A biztosítékadásra kötelezett környezetvédelmi tárgyú támogatás iránti kérelme – a jogsértés súlyosságára tekintettel – elutasítható, illetve a támogatás folyósítása felfüggeszthető addig, amíg a kötelezett a biztosítékképzési, illetve -kiegészítési kötelezettségének nem tesz eleget.

VI. Záró és átmeneti rendelkezések

25. §

(1) Ez a rendelet 2008. január 1-jén lép hatályba.

(2) A környezetvédelmi biztosítéknak a felügyelőség határozatában megállapított teljes összegét 2009. december 31. napjáig köteles megképezni a tevékenység folytatója, a létesítmény (hulladéklerakó) üzemeltetője

- a) a rendelet hatálybalépését megelőzően engedélyezett jelentős környezeti kockázatú tevékenységek, illetve létesítmények, valamint a hulladéklerakásról szóló jogszabály szerinti hulladéklerakók esetében, valamint
- b) azon jelentős környezeti kockázatú tevékenységek, illetve létesítmények, valamint a hulladéklerakásról szóló jogszabály szerinti hulladéklerakók esetében, amelyeknek az engedélyezés iránti eljárása az e rendelet hatálybalépését megelőzően indult.

(3) A (2) bekezdés szerinti tevékenység folytatója, a létesítmény (hulladéklerakó) üzemeltetője 2008. december 31. napjáig köteles bejelenteni tevékenységét, létesítményét, valamint foglalkoztatottjainak létszámát, továbbá az általa választani kívánt biztosítékfajta a lakóhelye, székhelye szerinti illetékes felügyelőségnek. A felügyelőség 2009. június 30. napjáig hivatalból módosítja a tevékenységre, létesítményre (hulladéklerakóra) vonatkozó engedélyt.

(4) A (3) bekezdés szerinti bejelentés elmulasztása esetén a felügyelőség a 26. § (2) bekezdés b) pontja szerinti jogkövetkezményt alkalmazza.

26. §

Ez a rendelet a környezeti károk megelőzése és felszámolása tekintetében a környezeti felelősségről szóló, 2004. április 21-i 2004/35/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 14. cikke (1) bekezdésének való megfelelést szolgálja.

Jelentős környezeti kockázati tevékenységek, illetve létesítmények

	Tevékenységek, illetve létesítmények	Veszélyességi szorzó
I.	ENERGIAIPAR	
1.	Tüzelőberendezések 50 MWth-ot meghaladó bemenő hőtjeljesítménnyel.	3
2.	Ásványolaj- és gázfeldolgozók (gáztisztítók).	4
3.	Kokszolókemencék.	3
4.	Szénelgázosító és -cseppfolyósító üzemek.	4
II.	FÉMEK TERMELÉSE ÉS FELDOLGOZÁSA	
1.	Fémérc (beleértve a szulfid ércet) pörkölő és szinterelő létesítmények.	4
2.	Vas vagy acél termelésére szolgáló létesítmények (elsődleges vagy másodlagos olvasztás), beleértve a folyamatos öntést is, 2,5 tonna/óra kapacitás felett.	4
3.	Vasfémek feldolgozására szolgáló létesítmények:	
3.1	meleghengersorok 20 tonna nyersacél/óra kapacitáson felül,	4
3.2	kalapácsos kovácműhelyek 50 kJ/kalapács feletti energiafogyasztással, ahol a felhasznált hőenergia meghaladja a 20 MW-ot,	4
3.3	védő olvadékfém-bevonatok felvitele 2 tonna nyersacél/óra kapacitás felett.	4
4.	Vasöntődék 20 tonna/nap feletti termelési kapacitással.	4
5.	Létesítmények:	
5.1	nemvas fémeknek ércből, koncentrátumokból vagy másodlagos nyersanyagokból való gyártása kohászati, kémiai vagy elektrolitikus eljárással,	5
5.2	nemvas fémek olvasztására (beleértve az ötvözést), visszanyert (reciklált) termékek olvasztására (finomítás, öntés stb.), ólom és kadmium esetében 4 tonna/nap, egyéb nemvas fémek esetében 20 tonna/nap olvasztási kapacitás felett.	4

A TERVEZET A KORMÁNY ÁLLÁSPONTJÁT NEM TÜKRÖZI

6.	Fémek és műanyagok felületi kezelésére szolgáló létesítmények elektrolitikus vagy kémiai folyamatokkal, ahol az összes kezelőkád térfogata meghaladja a 30 m ³ -t.	5
III.	ÉPÍTŐANYAG-IPAR	
1.	Cement-klinkernek forgókemencében történő gyártására szolgáló létesítmények 500 tonna/nap termelési kapacitáson felül vagy mésznek forgókemencében történő gyártására 50 tonna/nap kapacitáson felül vagy egyéb égetőkemencék 50 tonna/nap kapacitáson felül.	3
2.	Azbeszt gyártására és azbeszt alapú termékek gyártására szolgáló létesítmények.	2
3.	Üveg gyártására szolgáló létesítmények, beleértve az üvegszálat is, 20 tonna/nap olvasztókapacitáson felül.	3
4.	Ásványi anyagok olvasztására szolgáló létesítmények, beleértve az ásványi szálak gyártását is, 20 tonna/nap olvasztókapacitáson felül.	4
5.	Kerámia termékek égetéssel történő gyártására szolgáló létesítmények, különösen csempék, téglák, tűzálló téglák, kőárúk vagy porcelánok gyártása 75 tonna/nap termelési kapacitáson felül, és/vagy ahol a kemence térfogata 4 m ³ és abban az árusűrűség a 300 kg/m ³ -t meghaladja.	3
IV.	VEGYIPAR (csak az ipari méretű előállításra vonatkozóan)	
1.	Vegyipari létesítmények, alapvető szerves anyagok ipari méretű gyártására	
1.1	szénhidrogének (lineáris vagy ciklikus, telített vagy telítetlen, alifás vagy aromás)	4
1.2	oxigéntartalmú szénhidrogének, nevezetesen alkoholok, aldehidek, ketonok, szerves savak, észterek, acetátok, éterek, peroxidok, epoxi-vegyületek	4
1.3	kéntartalmú szénhidrogének	4
1.4	nitrogéntartalmú szénhidrogének, nevezetesen aminok, amidok, nitrovegyületek vagy nitrátvegyületek, nitrilek, cianátok, izocianátok,	4
1.5	foszfortartalmú szénhidrogének	4
1.6	halogénezett szénhidrogének	4
1.7	szerves fémvegyületek	3
1.8	műanyagok (polimerek, szintetikus szálak és cellulóz alapú szálak)	3

A TERVEZET A KORMÁNY ÁLLÁSPONTJÁT NEM TÜKRÖZI

1.9	szintetikus gumik	3
1.10	színezékek és pigmentek	3
1.11	aktív felületű anyagok és felületaktív anyagok	3
2.	Egyéb vegyipari létesítmények alapvető szerves anyagok ipari méretű gyártására	3
3.	Vegyipari létesítmények, alapvető szerves anyagok ipari méretű gyártására	
3.1	gázok, nevezetesen ammónia, klór, hidrogén-klorid, fluor vagy hidrogén-fluorid, szén-oxidok, kénvegyületek, nitrogén-oxidok, hidrogén, kén-dioxid, karbonil-klorid (foszgén),	3
3.2	savak, nevezetesen krómsav, fluorsav, foszforsav, salétromsav, sósav, kénsav, óleum, kénessav	3
3.3	lúgok, nevezetesen ammónium-hidroxid, kálium-hidroxid, nátrium-hidroxid	3
3.4	sók, nevezetesen ammónium-klorid, kálium-klorát, kálium-karbonát, nátrium-karbonát, perborát, ezüstnitrát	2
3.5	nemfémek, fénoxidok vagy egyéb szerves anyagok, nevezetesen kalcium-karbid, szilícium, szilíciumkarbid	2
4.	Egyéb vegyipari létesítmények alapvető szerves anyagok ipari méretű gyártására	3
5.	Vegyipari létesítmények foszfor, nitrogén vagy kálium alapú műtrágyák (egyszerű vagy összetett műtrágyák) gyártásához.	3
6.	Vegyipari létesítmények növényvédő szer hatóanyagok és biocidok gyártásához.	3
7.	Gyógyszeranyagok gyártására kémiai vagy biológiai folyamatokat felhasználó létesítmények.	4
8.	Vegyipari létesítmények robbanóanyagok gyártására.	3
V.	HULLADÉKKEZELÉS (radioaktív hulladékok és települési folyékony hulladékok szennyvíztisztítási eljárással történő kezelése kivételével)	
1.	Veszélyes hulladékok ártalmatlanítását (beleértve az égetést) végző telephelyek 10 tonna/nap kapacitáson felül.	4
2.	Kommunális hulladékégető berendezések 3 tonna/óra kapacitáson felül.	4
3.	Nem veszélyes hulladékok ártalmatlanítását végző telephelyek 50 tonna/nap kapacitáson felül.	3
VI.	PAPÍRIPAR (Ipari üzemek a következő termékek gyártására)	

A TERVEZET A KORMÁNY ÁLLÁSPONTJÁT NEM TÜKRÖZI

1.	faanyagból származó pép (cellulóz) vagy egyéb szálás anyagok,	3
2.	papír és karton 20 tonna/nap termelési kapacitáson felül.	4
VII.	TEXTILIPAR	
1.	Üzemek textilanyagok előkészítésére (olyan műveletek mint mosás, fehérités, mercerezés) vagy szálás anyagok, fonalak és kelmék színezése, nyomása, kikészítése, ahol a kezelés kapacitása meghaladja a 10 tonna/nap értéket.	4
VIII.	BŐRIPAR	
1.	Üzemek állati bőrok és nyersbőrok kikészítésére, ahol a kezelési kapacitás meghaladja a 12 tonna kikészített termék/nap értéket.	4
IX.	ÉLELMISZERIPAR	
1.	Vágóhidak 50 tonna vágott súly/napnál nagyobb termelési kapacitással	3
2.	Élelmiszer-termékek termeléséhez kezelő és feldolgozó üzemek	
2.1	állati nyersanyagokból kiindulva (tejen kívül) 75 tonna/napnál nagyobb késztermék termelő kapacitással,	3
2.2	növényi nyersanyagokból kiindulva 300 tonna/napnál nagyobb késztermék termelő kapacitással (negyedévi átlagban).	3
3.	Tej kezelése és feldolgozása, ahol a beérkezett tej mennyisége nagyobb mint 200 tonna/nap (évi átlagban).	4
X.	ÁLLATI ANYAGOK FELDOLGOZÁSA	
1.	Létesítmények állati tetemek és állati hulladékok ártalmatlanítására vagy újrafeldolgozására 10 tonna/napnál nagyobb kezelési kapacitással.	4
XI.	NAGY LÉTSZÁMÚ ÁLLATTARTÁS (Létesítmények intenzív baromfi- vagy sertésenyésztésre, több mint)	
1.	40 000 férőhely baromfi számára,	3
2.	2000 férőhely (30 kg-on felüli) sertések számára,	3
3.	750 férőhely kocák számára.	3
XII.	GÉPIPAR, FÉMFELDOLGOZÁS	
1.	Anyagok, tárgyak vagy termékek felületi kezelésére szerves oldószereket használó létesítmények, különösen felületmegmunkálásra, nyomdai mintázásra, bevonatolásra, zsírtalanításra, vízállóvá tételre, fényesítésre, festésre, tisztításra vagy impregnálásra, 150 kg/óra vagy 200 tonna/év oldószer-fogyasztási kapacitás felett.	5

A TERVEZET A KORMÁNY ÁLLÁSPONTJÁT NEM TÜKRÖZI

XIII.	BÁNYÁSZAT	
1.	Szénbányászat 100 ezer t/év szén bányászatától, külszíni bányászat esetén 25 ha területtől is.	3
2.	Kőolaj-kitermelés éves átlagban 500 t/nap-tól, földgázkitermelés éves átlagban 500 ezer m ³ /nap-tól.	
3.	Uránércbányászat 100 ezer t/év uránérc bányászatától.	3
4.	Fémtartalmú ércek bányászata: vasérc esetén 1 millió t/év, nemvas fémek esetén 100 ezer t/év bányászatától.	3
XIV.	EGYÉB LÉTESÍTMÉNYEK	
1.	Létesítmények szén (jól kiégetett szén) termelésére vagy elektrografit termelésére égetéssel vagy grafitizációval.	3

A környezetvédelmi biztosíték mértékének meghatározása jelentős környezeti kockázatú tevékenységeknél, illetve létesítményeknél

A biztosíték összegét az alábbi képlet szerint kell meghatározni:

$B=A*K*T$, ahol

- B: a biztosíték összege
- A: alapérték, amely összege: kétmillió forint
- K: kockázati mutató, ahol

$K=V*M$, ahol

V: veszélyességi szorzó: az egyes tevékenységek esetén az 1. számú mellékletben meghatározott veszélyességi besorolás

M: mennyiségi szorzó: az 1. számú mellékletben meghatározott tevékenységet folytató gazdálkodó szervezetek foglalkoztatottjainak számától függően:

Foglalkoztatotti létszám	Mennyiségi szorzó
0-1	1
2-9	2
10-19	3
20-49	4
50-99	5
100-149	6
150-199	7
200-249	8
250-999	9
1000 főtől	10

- T: területi szorzó
 $T=1,5$; ha a jelentős környezeti kockázattal járó tevékenység folytatására, illetve létesítmény üzemeltetésére – védett természeti területnek nem minősülő – európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendelettel védett területen kerül sor
 $T=2$; ha a ha a jelentős környezeti kockázattal járó tevékenység folytatására, illetve létesítmény üzemeltetésére védett természeti területen kerül sor

2. számú melléklet a KvVM/KJKF/760/2007. számú tervezethez

Az Európai Unió néhány tagállama által bevezetett környezetvédelmi biztosítékadási kötelezettség rövid bemutatása

1.) Finnország

Finnországban két törvény, a Környezetvédelmi kár kompenzációs törvény, valamint a Környezeti Kár Biztosítási törvény rendelkezik a környezetvédelmi károk helyreállítási költségeivel kapcsolatosan. A Biztosítási törvény szerint minden privát gazdasági szereplő, amelynek tevékenysége környezeti kár anyagi kockázatát hordozza maga után, vagy tevékenységével ténylegesen környezeti kárt okoz, biztosítási fedezettel kell, hogy rendelkezzen. A biztosítás díjának arányosnak kell lennie a biztosítás költségeivel és figyelembe kell vennie ezen kívül a cég tevékenységét, a környezeti kár kockázatának mértékét. A biztosítás csak a harmadik fél nem kompenzált kárigényére nyújt fedezetet, a biztosított felelősségére nem terjed ki. A környezeti kárbiztosítási kötvény tehát azon veszteségeket fedezi, amelyeket a felelős nem képes fedezni, vagy ahol a veszteség nem fedezhető a felelős felelősség-biztosításából.

2.) Hollandia

A környezetvédelem területén alkalmazandó pénzügyi biztosítékról rendelet szól, amely kizárólag a talajszennyezésre korlátozódik, mivel a talajszennyezés esetén van a legnagyobb esély a felelős azonosítására. A rendelet két területre bontja a környezetkárosító tevékenységeket a talajszennyezés szempontjából: hulladékkezelési tevékenységekre és egyéb talajszennyezéssel járó tevékenységekre. A tevékenységet engedélyező hatóságok a vállalatot a működési engedélyben kötelezhetik arra, hogy rendelkezzen pénzügyi biztosítékkal az engedélyben foglalt kötelezettségek végrehajtásának biztosítására. Hulladékkezelési esetében ennek feltétele, hogy több mint 10 köbméter veszélyes hulladék tárolásra kerüljön sor, illetve a működési költségek a hulladékokkal kapcsolatban meghaladják a 10 ezer eurót. A pénzügyi biztosíték megállapításakor többek között figyelembe kell venni a vállalatok fizetőképességét, azt, hogy alkalmaznak-e környezetkímélő eljárást alkalmazását, illetve hogy milyen a hulladékot kezelnek. A pénzügyi biztosíték összege nem lépheti túl az ésszerűség mértékét. Pénzügyi biztosíték lehet jótállási szerződés, vagy bankgarancia; zálog vagy jelzálogjog; részvétel egy e célra alakított pénzalapban. A pénzügyi biztosítéknak addig kell rendelkezésre állni, amíg az adott engedélyköteles tevékenységet végzik. Az éves biztosítási díj „elfogadható kockázat esetén” 1.350 és 1.800 euró között mozog, és a pénzügyi biztosíték 225.000 euró összeget fedez ekkora kockázat esetén. A hulladékkezelési tevékenységen kívüli más esetekben az éves biztosítási díj 5.000 euróra tehető, és 6.800.000 euró összeget tud fedezni.

3.) Olaszország

Az olasz rendelet értelmében a gazdasági szereplő viseli a környezeti kárt megelőző és annak felszámolásához szükséges tevékenységek költségeit. A rendelet szerint a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium biztosíték vagy banki kezesség érvényesítése útján téríteti meg a költségeket azon gazdasági szereplővel, aki a kárt vagy a közvetlen kárveszélyt okozta. A Minisztérium dönthet arról, hogy nem téríteti meg az

összes költséget, amennyiben az ahhoz szükséges kiadások meghaladják a behajtható összeget, vagy a károkozó gazdasági szereplő nem azonosítható. A környezeti kár megtérítését célzó, az állam javára behajtott összegeket az állami költségvetésbe utalják abból a célból, hogy az összegek 60 napon belül újra felhasználhatóvá váljanak a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium előirányzatán belül létrehozott forgóalapban. Ebből finanszírozzák többek között a szennyezett területek lehatárolásához, jellemzéséhez és biztonságához kapcsolódó sürgős intézkedéseket és a környezeti kármentesítést. Az említett forgóalap működését és az alaphoz történő hozzáférést a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztériumnak a Gazdasági és Pénzügyminisztériummal egyetértésben elfogadott rendelete szabályozza.

4.) Spanyolország

A spanyol törvény kötelező pénzügyi biztosítékként biztosítási kötvényt, bankgaranciát vagy rendkívüli tartalékalapot ír elő. A pénzügyi biztosítékkadásra köteles jogalanyokat az alapján, hogy a tevékenységükkel milyen mértékben terhelik a környezetet, különböző összegű biztosítékkal kell rendelkezniük. Nagyon alacsony környezet terhelésű tevékenységek esetén ez 300.000-1.000.000 euró, súlyos környezet terhelésű tevékenységek esetén viszont már 10.000.001-20.000.000 euró. A 300 ezer euró és 2 millió euró érték között okozott kár esetén a gazdasági szereplőnek vagy pénzügyi garanciát kell vállalnia, vagy csatlakoznia kell az Európai EMAS-hoz. A biztosíték maximális nagyságát eseményenként, évente állapítják meg, és ezen összeg 0,5%-val kell hozzájárulnia a felelősnek a kármentesítéshez. Ugyanakkor a megállapított maximális biztosíték 10%-ának megfelelő összeget a gazdasági szereplőnek megelőzésre kell fordítania. A vállalatok viszont nem felelősek azon károk esetében, amelyek az engedélyezett határértékek betartása miatt következtek be vagy ha a rendelkezésre álló legjobb technikát alkalmazták.

5.) Svédország

A svéd környezetvédelmi törvény szerint azon személyeknek, akik környezetileg veszélyes tevékenységet folytatnak, kétféle hozzájárulást kell évente előre befizetniük: egyet a környezeti kárbiztosítási keretbe, illetve egyet a környezeti helyreállítási biztosítási keretbe. A hozzájárulást minden évben előzetesen kell megfizetni. A szennyezett terület helyreállításáért járó kompenzációt a környezeti helyreállítási biztosítási keretből fizetik, amennyiben a felelős nem tud fizetni.

3. számú melléklet a KvVM/KJKF/760/2007. számú tervezethez

A közelmúltban bekövetkezett néhány környeztkárosodás felszámolása és annak költségei

1.) Metallochemia Rt.

A Metallochemia Rt. mintegy 90 éven keresztül Nagytétényben színesfémkohászattal, ólom- és cinkvegyületek gyártásával, később krómtimsó gyártásával is foglalkozott. A telep területén műszaki védelem nélküli, nehézfémeket is tartalmazó salakhányókat alakítottak ki, amelyek eredményeként kiterjedt szennyezés keletkezett a gyártelep alatti talajvízben is. Az 1980-as évek elején a vizsgálatok ólomszennyezést mutattak ki, a talajban mért ólomkoncentráció 4-13-szorosa volt a határértéknek. Az akkori Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi Felügyelőség 1992-ben kötelezte a tulajdonos Metalloglobus Rt-t, hogy szüntesse be a környeztkárosítást a Metallochemia telephelyén, és dolgoztasson ki javaslatot a környezeti kár felszámolására.

Tizenöt éves előkészítő munka után a Metallochemia gyártelepén folytatott kármentesítési program pénzügyi fedezetére a Kormány 2004-ben közel 12 milliárd Ft beruházási keretet biztosított a 2004 és 2008 közötti négy éves időtartamra elosztva a gazdasági, valamint a környezetvédelmi tárca költségvetési keretei között. A kármentesítés keretében 2005-ben a telephelyen talajvíz kitermelése, megtisztítása történt meg, a telephelyen kívüli ingatlanok egy részének mentesítése is elkészült. Jelenleg a kármentesítés utolsó szakasza zajlik, a gyár területét már teljesen megtisztították a szennyezőanyagoktól, megépült az M6-os autópálya gyártelepen áthaladó szakasza, hátra van még 2007-ben kb. 350 ingatlan szennyezett talajának cseréje, valamint a terület rekultivációja és tájba illesztése. A beruházás eddigi költségvetése 9,7 milliárd Ft, várhatóan azonban 12 milliárd forint lesz.

2.) Budapest XXII. Budafok-Budatétény barlanglakások térségében zajlott kármentesítés végrehajtása

A Budafok-Budatétényi barlanglakásokat 1966-67. években az Óbudai Gázgyárból származó elhasznált gáztisztító masszával és salakanyagokkal töltötték fel. Az elhelyezés utáni évtizedekben vált nyilvánvalóvá, hogy a lerakásnak súlyos környeztkárosító hatása van. A budatétényi területen négy, míg a budafoki területen két önálló lerakóban szilárd deponált gázmasszaként és folyékony fázisú csurgalékvízként kockázatos anyagokat találtak. A műszaki beavatkozás során a gáztisztító massa, a csurgalékvíz, valamint a hígiszap kitermelésre, csomagolásra, ADR szerinti közúti szállításra és feldolgozásra került. A műszaki beavatkozást követően a kivitelezés által érintettek tiszta, egészséges környezetet, az eredeti állapotnak megfelelően helyreállított, rendezett, megújult, megnövekedett értékű ingatlant kaptak vissza használatba. A projekt 2007 júniusában fejeződött be, valamennyi terület a tulajdonosának visszaadásra került. A beruházás összköltsége meghaladja a 3 milliárd forintot, amelyre az állam biztosította a pénzügyi forrásokat.

3.) Budapesti Vegyiművek Zrt.

A Budapesti Vegyiművek Zrt. Illatos úti telephelyén korábban gyártott 1,2,4,5-tetraklórbenzol melléktermékeként 16.000 tonna vegyszerhulladék keletkezett, amit 1971-

től kezdődően 1984-ig a Hidasi Gyáregység területén tároltak. 1980-ban Garé község külterületen (átmeneti) veszélyeshulladék-tárolót létesítettek, amelyen elhelyezték a Budapesti Vegyiművek Zrt. a klórbenzol hulladékait. A hulladékot fémhordókban tárolták, földdel fedték.

A környezetvédelmi hatóság észlelve Garéban a fémhordók gyors tönkremenetelét, 1986-tól kezdődően hatósági intézkedésekkel törekedett a környezetszennyezés mértékének a csökkentésére, a szennyezőanyagok terjedésének a megakadályozására, végső soron pedig a kialakult környezetszennyeződés kármentesítésére. A garéi veszélyes hulladék tárolóban lévő magas klórtartalmú szerves anyagok okozta környezetszennyezés lokalizációja, a környezeti károk elhárítása érdekében a Kormánynak kellett - határozataiban megadott módon - pénzügyi fedezetet biztosítani. Mindhárom telephelyre jogerős kármentesítési kötelezettség van megállapítva, a beavatkozás közvetlen összköltsége a 10 milliárdos nagyságrendet is meghaladja.

4.) *Illegális hulladéklerakók*

Az elmúlt évtizedek során a gondatlanul végzett gazdasági tevékenységek, illetve hulladékkezelés, valamint a mainál jóval enyhébb szabályozás, esetenként illegálisan történt hulladékelhelyezés következtében számos helyen szennyezett területek alakultak ki. Az Országos Hulladékgazdálkodási Terv [110/2002. (XII. 12.) OGY határozat] szerint a régi, ma már lezárt, többnyire rekultivált lerakókban mintegy 500 millió tonna ipari hulladékot halmoztak fel, amelynek 99%-át a bányaiipar, a vaskohászat, a villamosenergia-ipar és az építőipar adja. A lerakókban felhalmozott hulladék 7%-a (35 millió tonna) minősül ma veszélyesnek, amelynek több mint 90%-a vörösiszap, a maradék nagy része pedig fűrészi iszap. A mai lerakási követelményeket ki nem elégítő módon lerakott, közvetlen veszélyeztetést jelentő veszélyes hulladék mennyisége mintegy 270 ezer tonnára becsülhető, amelynek felszámolása folyamatban van. A felmérések alapján közel 620, 3 és 500 négyzetméter közötti nagyságú illegálisan használt lerakó létezik az országban, míg a felhagyott, bezárt, de nem kellően rekultivált lerakóhelyek száma eléri az 1250-et. Ezek mintegy 10 millió tonna felhalmozott hulladékkal veszélyeztetik a környezetet.

Az Európai Unió 2007 és 2013 közötti költségvetési tervezési időszakára vonatkozó Új Magyarország Fejlesztési Terv céljának, horizontális politikáinak, valamint hat tematikus és területi prioritásának végrehajtását szolgáló operatív programok egyikeként megvalósuló Környezet és Energia Operatív Program (KEOP) kiinduló adatai alapján a Magyarországon feltárt 2575 települési szilárd nem veszélyeshulladék-lerakó többségének (2232 db) rekultiválása és lezárása továbbra is megoldásra vár.

A KEOP „*Vizeink jó kezelése*” prioritási tengelyének akcióterve a 2007-2008. évekre a 2.3.0 számú, „*A települési szilárd hulladéklerakókat érintő térségi szintű rekultivációs programok elvégzése*” támogatási konstrukcióra 59,27 Mrd. Ft. támogatási keretet különített el.

Az előző számokból kitűnik, hogy a hulladéklerakók jogszerű rekultivációja nehéz, elhúzódó feladat. A rendezetlen módon lerakott hulladékok beavatkozást indokoló környezetterhelése a lerakás felhagyása esetén is még folyamatosan fennállhat.

***A jelentős környezeti kockázatú tevékenységek, illetve létesítmények száma
(2007. október 10.)***

<i>Tevékenységek, illetve létesítmények</i>	<i>Aktuális létesítmények száma 2007. 10.10.</i>	<i>Európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területen lévő létesítmények száma</i>		<i>Védett természeti területen lévő létesítmények száma</i>
		<i>Különleges madárvédelmi területek</i>	<i>Különleges természetmegőrzési területek</i>	
ENERGIAIPAR	<i>címsor</i>			
Tüzelőberendezések 50 MWth-ot meghaladó bemenő hőteljesítménnyel.	<i>60</i>			
Ásványolaj- és gázfeldolgozók (gáztisztítók).	<i>2</i>			
Kokszolókemencék.	<i>1</i>			
Szénelgázosító és -cseppfolyósító üzemek.	<i>0</i>			
FÉMEK TERMELÉSE ÉS FELDOLGOZÁSA	<i>címsor</i>			
Fémérc (beleértve a szulfid ércet) pörkölő és szinterelő létesítmények.	<i>1</i>			
Vas vagy acél termelésére szolgáló létesítmények (elsődleges vagy másodlagos olvasztás), beleértve a folyamatos öntést is, 2,5 tonna/óra kapacitás felett.	<i>8</i>			
Vasfémek feldolgozására szolgáló létesítmények:	<i>címsor</i>			
meleghengersorok 20 tonna nyersacél/óra kapacitáson felül,	<i>3</i>			
kalapácsos kovácműhelyek 50 kJ/kalapács feletti energiafogyasztással, ahol a felhasznált hőenergia meghaladja a 20 MW-ot,	<i>1</i>			
védő olvadékfém-bevonatok felvitele 2 tonna nyersacél/óra kapacitás felett.	<i>4</i>			
Vasöntödék 20 tonna/nap feletti termelési kapacitással.	<i>2</i>			
Létesítmények:	<i>címsor</i>			
nemvas fémeknek ércekből, koncentrátumokból vagy másodlagos nyersanyagokból való gyártása kohászati, kémiai vagy elektrolitikus eljárással,	<i>3</i>			

A TERVEZET A KORMÁNY ÁLLÁSPONTJÁT NEM TÜKRÖZI

nemvas fémek olvasztására (beleértve az ötvözést), visszanyert (reciklált) termékek olvasztására (finomítás, öntés stb.), ólom és kadmium esetében 4 tonna/nap, egyéb nemvas fémek esetében 20 tonna/nap olvasztási kapacitás felett.	10	1		
Fémek és műanyagok felületi kezelésére szolgáló létesítmények elektrolitikus vagy kémiai folyamatokkal, ahol az összes kezelőkád térfogata meghaladja a 30 m ³ -t.	43			
ÉPÍTŐANYAG-IPAR	<i>címsor</i>			
Cement-klinkernek forgókemencében történő gyártására szolgáló létesítmények 500 tonna/nap termelési kapacitáson felül vagy mésznek forgókemencében történő gyártására 50 tonna/nap kapacitáson felül vagy egyéb égetőkemencék 50 tonna/nap kapacitáson felül.	10	3		
Azbeszt gyártására és azbeszt alapú termékek gyártására szolgáló létesítmények.	0			
Üveg gyártására szolgáló létesítmények, beleértve az üvegszálat is, 20 tonna/nap olvasztókapacitáson felül.	11			
Ásványi anyagok olvasztására szolgáló létesítmények, beleértve az ásványi szálak gyártását is, 20 tonna/nap olvasztókapacitáson felül.	2			
Kerámia termékek égetéssel történő gyártására szolgáló létesítmények, különösen csempék, téglák, tűzálló téglák, kőárúk vagy porcelánok gyártása 75 tonna/nap termelési kapacitáson felül, és/vagy ahol a kemence térfogata 4 m ³ és abban az árusűrűség a 300 kg/m ³ -t meghaladja.	42			
VEGYIPAR (csak az ipari méretű előállításra vonatkozóan)	<i>címsor</i>			
Vegyipari létesítmények, alapvető szerves anyagok ipari méretű gyártására	<i>címsor</i>			
szénhidrogének (lineáris vagy ciklikus, telített vagy telítetlen, alifás vagy aromás)	6			
oxigéntartalmú szénhidrogének, nevezetesen alkoholok, aldehidek, ketonok, szerves savak, észterek, acetátok, éterek, peroxidok, epoxi-vegyületek	11			

A TERVEZET A KORMÁNY ÁLLÁSPONTJÁT NEM TÜKRÖZI

kéntartalmú szénhidrogének	1			
nitrogéntartalmú szénhidrogének, nevezetesen aminok, amidok, nitrovegyületek vagy nitrátvegyületek, nitrilek, cianátok, izocianátok,	5			
foszfortartalmú szénhidrogének	0			
halogénezett szénhidrogének	1			
szerves fémvegyületek	0			
műanyagok (polimerek, szintetikus szálak és cellulóz alapú szálak)	16			
szintetikus gumik	0			
színezékek és pigmentek	4			
aktív felületű anyagok és felületaktív anyagok	0			
Egyéb vegyipari létesítmények alapvető szerves anyagok ipari méretű gyártására	2			
Vegyipari létesítmények, alapvető szervetlen anyagok ipari méretű gyártására	<i>címsor</i>			
gázok, nevezetesen ammónia, klór, hidrogén-klorid, fluor vagy hidrogén-fluorid, szén-oxidok, kénvegyületek, nitrogén-oxidok, hidrogén, kén-dioxid, karbonil-klorid (foszgén),	6			
savak, nevezetesen krómsav, fluorsav, foszforsav, salétromsav, sósav, kénsav, óleum, kénessav	0			
lúgok, nevezetesen ammónium-hidroxid, kálium-hidroxid, nátrium-hidroxid	0			
sók, nevezetesen ammónium-klorid, kálium-klorát, kálium-karbonát, nátrium-karbonát, perborát, ezüstnitrát	1			
nemfémek, fénoxidok vagy egyéb szervetlen vegyületek, nevezetesen kalcium-karbid, szilícium, szilíciumkarbid	0			
Egyéb vegyipari létesítmények alapvető szervetlen anyagok ipari méretű gyártására	2			
Vegyipari létesítmények foszfor, nitrogén vagy kálium alapú műtrágyák (egyszerű vagy összetett műtrágyák) gyártásához.	4			
Vegyipari létesítmények növényvédő szer hatóanyagok és biocidok gyártásához.	4	1		
Gyógyszeralapanyagok gyártására kémiai vagy biológiai folyamatokat felhasználó létesítmények.	14	2		1

A TERVEZET A KORMÁNY ÁLLÁSPONTJÁT NEM TÜKRÖZI

Vegyipari létesítmények robbanóanyagok gyártására.	<i>1</i>			
HULLADÉKKEZELES (radioaktív hulladékok és települési folyékony hulladékok szennyvíztisztítási eljárással történő kezelése kivételével)	<i>címsor</i>			
Veszélyes hulladékok ártalmatlanítását (beleértve az égetést) végző telephelyek 10 tonna/nap kapacitáson felül.	42	3	2	
Kommunális hulladékégető berendezések 3 tonna/óra kapacitáson felül.	2			
Nem veszélyes hulladékok ártalmatlanítását végző telephelyek 50 tonna/nap kapacitáson felül.	6			
PAPÍRIPAR (Ipari üzemek a következő termékek gyártására)	<i>címsor</i>			
faanyagból származó pép (cellulóz) vagy egyéb szálás anyagok,	<i>1</i>			
papír és karton 20 tonna/nap termelési kapacitáson felül.	8			
TEXTILIPAR	<i>címsor</i>			
Üzemek textilanyagok előkészítésére (olyan műveletek mint mosás, fehérités, mercerezés) vagy szálás anyagok, fonalak és kelmék színezése, nyomása, kikészítése, ahol a kezelés kapacitása meghaladja a 10 tonna/nap értéket.	2			
BŐRIPAR	<i>címsor</i>			
Üzemek állati bőrök és nyersbőrök kikészítésére, ahol a kezelési kapacitás meghaladja a 12 tonna kikészített termék/nap értéket.	0			
ÉLELMISZERIPAR	<i>címsor</i>			
Vágóhidak 50 tonna vágott súly/napnál nagyobb termelési kapacitással	19			
Élelmiszer-termékek termeléséhez kezelő és feldolgozó üzemek	<i>címsor</i>			
állati nyersanyagokból kiindulva (tejen kívül) 75 tonna/napnál nagyobb késztermék termelő kapacitással,	10			
növényi nyersanyagokból kiindulva 300 tonna/napnál nagyobb késztermék termelő kapacitással (negyedévi átlagban).	10		<i>1</i>	
Tej kezelése és feldolgozása, ahol a beérkezett tej mennyisége nagyobb mint 200 tonna/nap (évi átlagban).	5			
ÁLLATI ANYAGOK FELDOLGOZÁSA	<i>címsor</i>			
Létesítmények állati tetemek és állati hulladékok ártalmatlanítására vagy újrafeldolgozására 10 tonna/napnál nagyobb kezelési kapacitással.	24	<i>1</i>	<i>1</i>	
NAGY LÉTSZÁMÚ ÁLLATTARTÁS (Létesítmények intenzív baromfi- vagy sertéstenyésztésre, több mint)	<i>címsor</i>			

A TERVEZET A KORMÁNY ÁLLÁSPONTJÁT NEM TÜKRÖZI

40 000 férőhely baromfi számára,	234	7	6	5
2000 férőhely (30 kg-on felüli) sertések számára,	243	5	3	1
750 férőhely kocák számára.	50	1		
GÉPIPAR, FÉMFELDOLGOZÁS	<i>címsor</i>			
Anyagok, tárgyak vagy termékek felületi kezelésére szerves oldószereket használó létesítmények, különösen felületmegmunkálásra, nyomdai mintázásra, bevonatolásra, zsírtalanításra, vízállóvá tételre, fényesítésre, festésre, tisztításra vagy impregnálásra, 150 kg/óra vagy 200 tonna/év oldószer-fogyasztási kapacitás felett.	4			
BÁNYÁSZAT	<i>címsor</i>			
Szénbányászat 100 ezer t/év szén bányászatától, külszíni bányászat esetén 25 ha területtől is.	3			
Kőolaj-kitermelés éves átlagban 500 t/nap-tól, földgázkitermelés éves átlagban 500 ezer m ³ /nap-tól.	14			
Uránércbányászat 100 ezer t/év uránérc bányászatától.	0			
Fémtartalmú ércek bányászata: vasérc esetén 1 millió t/év, nemvas fémek esetén 100 ezer t/év bányászatától.	2			
EGYÉB LÉTESÍTMÉNYEK	<i>címsor</i>			
Létesítmények szén (jól kiégetett szén) termelésére vagy elektrografit termelésére égetéssel vagy grafitizációval.	0			

I. ELŐTERJESZTÉS

I. Előzmények

A környezeti károk megelőzése és felszámolása tekintetében a környezeti felelősségről szóló, 2004. április 21-i 2004/35/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: 2004/35/EK irányelv) szerint a tagállamoknak intézkedéseket kell tenniük annak érdekében, hogy ösztönözzék a gazdasági szereplőket megfelelő biztosítás vagy más pénzügyi biztosíték igénybevételére. Ezen kívül ösztönözniük kell továbbá a pénzügyi biztosítékok és azok piacának fejlődését azzal a céllal, hogy hatékony fedezetet teremtsenek az irányelv értelmében fennálló pénzügyi kötelezettségekre. Az irányelvnek eleget téve az Európai Unió több tagállama, így többek között Spanyolország, Hollandia, Finnország már bevezetette a környezetvédelmi biztosítékadási kötelezettséget

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvt.) 101. § (5) bekezdése alapján a környezethasználó külön kormányrendeletben meghatározott tevékenységéhez környezetvédelmi biztosíték adására köteles, továbbá a tevékenységével okozható előre nem látható környeztkárosodások felszámolása finanszírozásának biztosítása érdekében – külön jogszabályban meghatározott feltételek esetén – környezetvédelmi biztosítás kötésére kötelezhető. A törvény 101. § (6) bekezdése szerint a környezetvédelmi biztosítékadáshoz kötött tevékenységeket, valamint a biztosíték formáját és mértékét, felhasználásának feltételeit, elszámolásának és nyilvántartásának szabályait, továbbá a környezetvédelmi biztosítás szabályait a Kormány rendeletben állapítja meg.

A környezetvédelem területén gyakori probléma, hogy a környezetvédelmi tevékenységet folytatók nem, vagy nem megfelelő módon végzik el a környezetvédelmi jogszabályokban előírt kötelezettségeiket, a tevékenységeik gyakorlása során olyan környezeti károk keletkeznek, amelyeket a tevékenység felhagyását követően nem szüntetnek meg, azok felszámolása – fedezet hiányában – végső soron az állami költségvetést terheli. Fel kell hívni arra a figyelmet, hogy környezeti kármentesítésre az Országos Környezeti Kármentesítési Program keretében 1996 és 2006 között közel 118 milliárd forint állami forrás került felhasználásra. A környezeti károk felszámolása érdekében mintegy 1000 milliárd forintra lett volna szükséges ebben az időszakban, közel 15 ezer objektum nyújtott be kármentesítésre igényt. A kármentesítés állami finanszírozása tehát terheli a költségvetést, amely a környezetvédelmi biztosíték jogintézményi kereteinek bevezetésével jelentősen csökkenthető.

A Kvt. előírásain túl bizonyos környezetvédelmi jogszabályok, így a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.), a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Hgt.), a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005.(XII.25.) Korm. rendelet (a továbbiakban: IPPC rendelet) is különböző biztosítékformák képzését írják elő, amelynek részletes szabályait külön kormányrendeletre utalják. Az e jogszabályok által hivatkozott kormányrendelet azonban még nem született meg.

A fentiekben foglaltak miatt fontos egy olyan kormányrendelet megalkotása, amely tisztázza a környezetvédelmi biztosíték fogalmát, meghatározza a környezetvédelem területén alkalmazható biztosítékfajtákat, azok képzésének, felhasználásának részletes szabályait.

II. Tartalmi összefoglaló

2.1 A rendeletalkotás célja

A rendeletalkotás célja a környezetvédelmi biztosítékok képzésével, felhasználásával összefüggő jogok és kötelezettségek megállapítása, ezáltal a hatályos jogszabályokban hivatkozott, azonban eddig nem létező környezetvédelmi biztosítéokra vonatkozó külön kormányrendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) megalkotása.

A jogszabályalkotásra felhatalmazást a Kvt. 110. § (7) bekezdés d) pontja, a Tvt. 73. § (2) bekezdése és 85. §-ának b) pontja, valamint a Hgt. 59.§ (1) bekezdése n) pontja tartalmaz. A munkaanyag mellékletét képező tervezet e felhatalmazások alapján került megalkotásra, azonban jelezni kell, hogy a Hgt.-ben és a Tvt.-ben adott felhatalmazásokat csak részben teljesíti.

A Hgt. 47. §-ának (1) bekezdése alapján az a gazdálkodó szervezet, amelynek tevékenysége során a külön kormányrendeletben meghatározott mennyiségű veszélyes hulladék keletkezik, valamint a hulladékkezelő külön jogszabályban meghatározott biztosíték adására köteles, illetve a tevékenységével okozható előre nem látható környezeti károk felszámolása finanszírozásának biztosítása érdekében környezetvédelmi biztosítás kötésére kötelezhető. A tervezett Korm. rendelet alapján a biztosítékképzési kötelezettség csak az IPPC rendelet 2. számú mellékletének 5.1.-5.3. pontjában meghatározott hulladékkezelési tevékenységek folytatóira, valamint a hulladéklerakással, valamint a hulladéklerakóval kapcsolatos egyes szabályokról és feltételekről szóló 20/2006. (IV. 5.) KvVM rendelet (a továbbiakban: Hkr.) 4. §-ának (1) bekezdése szerinti hulladéklerakók üzemeltetőire terjed ki, tehát nem minden hulladékkezelőre.

A Tvt. 73. §-ának (1) bekezdése szerint, aki a természeti érték állagára, állapotára veszélyt jelentő tevékenységet folytat, illetve védett természeti területen, valamint európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területen veszélyes anyagot használ, külön kormányrendeletben meghatározott biztosíték adására köteles, továbbá a tevékenységével okozható előre nem látható természeti károk felszámolása finanszírozásának biztosítása érdekében környezetvédelmi biztosítás kötésére kötelezhető. A Tvt. által adott felhatalmazásból a tervezet nem szabályozza azokat az eseteket, amelyek a védett természeti területen, valamint európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területen veszélyes anyag használatával kapcsolatosak, tekintettel arra, hogy ehhez meg kellene alkotni az azokra az anyagokra vonatkozó szabályokat, amelyek e területek tekintetében veszélyesnek minősülnek.

2.2. A rendelet hatálya

A Korm. rendelet hatálya kiterjed a jelentős környezeti kockázatú tevékenységek folytatóira, illetve ilyen létesítmények üzemeltetőire, továbbá a hulladéklerakók üzemeltetőire, valamint a környezetkárosodás esetén a kármentesítési intézkedések elvégzésére kötelezett környezethasználókra. A személyi hatály alól a Korm. rendelet kivételt biztosít a központi költségvetési szerveknek. Erre azért van szükség, mert a környezeti kármentesítés végső soron a központi költségvetési szervek feladata, amennyiben ezt a környezeti kárt okozó környezethasználó nem teljesíti.

A Korm. rendelet szerint a környezetvédelmi biztosíték olyan pénzügyi eszköz, amely környezetvédelmi kötelezettség elvégzéséhez járul hozzá. A tervezet a tevékenységek adott körére vonatkozóan biztosítékadási kötelezettséget ír elő két esetben:

A) Környezetvédelmi biztosíték jelentős környezeti kockázatú tevékenységek, illetve létesítmények, valamint hulladéklerakók esetén: A rendelettervezetben „jelentős környezeti kockázatú tevékenységként, illetve létesítményként” meghatározott tevékenységek, illetve létesítmények, valamint a Hkr. szerinti hulladéklerakók esetén a tevékenység (üzemeltetés) megkezdésekor a tevékenység folytatója, illetve az üzemeltető köteles környezetvédelmi biztosítékot képezni. A környezetvédelmi biztosíték célja, hogy hozzájáruljon

- a tevékenység folytatása, illetve a létesítmény üzemeltetése során lehetségesen bekövetkező környeztkárosodás miatt felmerülő, a környeztkárosodás enyhítését, a környezet vagy valamely környezeti elem, illetve a környezeti elem által nyújtott szolgáltatás eredeti vagy ahhoz közeli állapotának helyreállítását szolgáló intézkedések végrehajtásához, valamint
- a tevékenység, illetve a létesítmény felhagyásához kötődő környezetvédelmi kötelezettségek megvalósításához.

A jelentős környezeti kockázatú tevékenységek, illetve létesítmények köre azonos az IPPC rendelet 2. számú mellékletében foglaltakkal, tulajdonképpen tehát az egységes környezethasználati engedélyköteles tevékenységek, létesítmények tartoznak ide. A biztosíték mértéke – a hulladéklerakók kivételével – a környezethasználó által foglalkoztatottak számának és a tevékenység, létesítmény veszélyességének, továbbá az alapérték szorzatának alapján kerül meghatározásra. Az így kiszámolt biztosíték mértéke növekszik abban az esetben, ha az adott tevékenységet védett vagy fokozottan védett természeti területen, illetve európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területen (a továbbiakban: Natura 2000 terület) folytatják. A biztosíték alapértékére 2 millió forint. Hulladéklerakók esetében a biztosíték mértéke a hulladéklerakó rekultivációjához és monitorozásához szükséges költségeknek megfelelően alakul.

A biztosítékképzés ezen esete tekintetében mindenképpen ki kell emelni, hogy a biztosíték képzése nem a potenciálisan felmerülő környeztkárosodás teljes egészére történik meg. A környezethasználót a Kvt. 101. § (2) bekezdésének e) pontja szerint helytállási kötelezettség terheli az általa okozott környeztkárosodásért. Ez alapján a helyreállítási költségeket viselni köteles. A biztosíték megképzésével és annak az okozott környeztkárosodás felszámolására fordításával a biztosítékadásra kötelezett azonban nem mentesül az említett jogszabályhely alapján őt terhelő felelősség alól. A biztosíték megképzésének célja ugyanis az, hogy lehetőleg fedezze a potenciálisan bekövetkező környeztkárosodás felszámolásához szükséges valamennyi költséget, azonban nem szolgálhat arra, hogy minden, akár a legszélsőségesebb környeztkárosodási esetre is pénzügyi garanciát nyújtson. A megképzés célja, hogy a biztosíték – a tevékenység felhagyása mellett – a környezeti károk felszámolásának végrehajtásához járuljon hozzá, azonban nem garantálhatja, hogy a lehetségesen felmerülő, különböző nagyságrendű környezeti károk mindegyikének teljes felszámolására fedezetül szolgál. Amennyiben a megképzett biztosítéknál a környeztkárosodást megelőző állapot helyreállításához szükséges költségek nagyobbak, akkor a károkozó felelőssége a már említett rendelkezés, valamint a Kvt. 101-102/C. §-a alapján továbbra is fennáll, amely alapján a helyreállítási intézkedések teljes költségét viselni köteles.

B) Környezetvédelmi biztosíték bekövetkezett jelentős környeztkárosodás esetén: hatósági határozattal megállapított jelentős mértékű környeztkárosodás esetén a károkozó meghatározott mértékű környezetvédelmi biztosíték nyújtására kötelezett, amely a környeztkárosodás enyhítését, a környezet eredeti vagy ahhoz közeli állapota helyreállítását szolgáló intézkedések végrehajtásához járul hozzá.

A jelentős mértékű környeztkárosodást a rendelet a kármentesítés során történő beavatkozáshoz szükséges nettó költségek alapján legalább 100 millió forinthez köti, amelynek meghatározására a környezetvédelmi hatósági tapasztalatok, az eddig lefolytatott kármentesítési eljárások alapján került sor. A jelentős mértékű környeztkárosodáshoz kapcsolódó 100 millió forintos összeghatárt a költségvetési törvény kapcsán minden évben indokolt felülvizsgálni, amely alapján a Korm. rendelet módosítására kerülhet sor. E felülvizsgálat és az esetlegesen felmerülő módosítás elvégzését a tárca tervezi.

A bekövetkezett környeztkárosodás esetén megképzendő biztosíték mértéke a kármentesítés keretében történő beavatkozáshoz szükséges pénzösszeg 15 %-a. Ebben az esetben a környezetvédelmi biztosíték mértékét a következő főbb szempontok határozták meg:

- a műszaki beavatkozások átlagos költségének mértéke, és
- a biztosítékadásra kötelezett szereplők pénzügyi teherviselő képessége a biztosítékképzés időpontjában, illetve a műszaki beavatkozás végrehajtásának időtartama alatt.

Az előírt környezetvédelmi biztosíték összegét a kármentesítési beavatkozás költségével arányosan kell meghatározni a beavatkozások elvégzésének garantálásához. A biztosíték mértékének százalékos meghatározása teljesíti e célt, mivel minél nagyobb a beavatkozás költsége, annál nagyobb összegű lesz az előírt biztosíték. Másrészt adott esetben felmerülhet a kérdés, hogyan fedezik a beavatkozások költségének fennmaradó részét. A jogszabály abból indul ki, hogy a beavatkozást a kötelezettek képesek elvégezni, és a felügyelőség csak kivételes esetben fogja átvenni a műszaki beavatkozási kötelezettséget. A jogszabály ösztönzi a beavatkozásra kötelezettet az előírt határidők betartására, mivel a biztosíték mértéke a teljesítéshez szükséges hátralevő, várható költségek 20 %-ával növelhető, mely többször is kivethető. Többszöri határidő-mulasztás esetén megképződhet akár a kármentesítési beavatkozás teljes költségét fedező biztosíték is.

A beavatkozás költsége mellett figyelembe kell venni a biztosítékadásra kötelezett szereplők pénzügyi teherviselő képességét is. A kormányrendelet alapvető törekvése olyan környezetvédelmi biztosíték alkalmazása, amely a kötelezettre nem ró aránytalan terheket. E törekvés abban is megnyilvánul, hogy a jogszabály a képzendő biztosíték mértékét elviselhető szinten igyekszik meghatározni. Becslések szerint a költségek 15 %-ánál nagyobb arányú pénzügyi letét előírása túlságosan nagy terhet róna a kötelezetteknek. A költségek fedezetét különösen a nagy volumenű műszaki beavatkozások esetén megkönnyíti, ha a kifizetések időben egyenletesebben széthúzódnak, és nem a folyamat elején kell a költségfedezet nagyobb részét megteremteni.

2.3. A környezetvédelmi biztosíték fajtái

A környezetvédelmi biztosítékként pénzintézet által nyújtott bankgarancia, pénzintézetnél lekötött, elkülönítetten kezelt és zárolt pénzösszeg (pénzügyi letét), valamint biztosítási szerződés fogadható el. A kormányrendelet alapvető törekvése olyan környezetvédelmi biztosíték alkalmazása, amely a kötelezettre nem ró aránytalan terheket, ezért a

környezetvédelmi biztosíték fajtáját a biztosítékadásra kötelezett választhatja meg azon engedély iránti kérelmében, amelyben a biztosítékadási kötelezettség előírásáról rendelkezik a hatóság. A biztosítás, mint környezetvédelmi biztosítékfajta tekintetében meg kell jegyezni, hogy a Korm. rendelet e tekintetben csak az előkészítés folyamán fontosnak vélt speciális szabályokat tartalmazza, ezek részletszabályainak kidolgozása további egyeztetést igényel a biztosítókkal, amelyre a rendelettervezet társadalmi egyeztetésének keretében kerül majd sor.

Fel kell hívni a figyelmet arra, hogy rendelettervezet előkészítése során koncepcionálisan felmerült a kockázatközösségnek, mint biztosítékfajtának a bevezetése is, azonban ennek szabályozását végül a tervezet nem tartalmazza. Ennek indoka, hogy kidolgozásához a biztosítékadásra kötelezettekkel folytatandó részletes szakmai konzultáció, valamint egyéb jogszabályok módosítása volna szükséges, amely – tekintettel arra, hogy a kockázatközösség új jogintézményt jelentene – az erre vonatkozó részletszabályok kidolgozását is indokoltá tenné. Erre a jelen tervezet nem szolgálhat keretül, nem kizárt azonban, hogy az említett konzultáció lefolytatása és a kockázatközösség intézményét szabályozó részletes rendelkezések megalkotása után a rendelet e tekintetben módosításra kerül.

2.4. A biztosíték megképzésének szabályai

A biztosítékadással kapcsolatos kötelezettségeket a környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőség abban a határozatában állapítja meg, amelyben a jelentős környezeti kockázatú tevékenységet, illetve létesítményt vagy hulladéklerakót engedélyezi. Bekövetkezett jelentős környezetkárosodás esetén a felügyelőség a kármentesítési beavatkozást elrendelő határozatában ír elő biztosítékképzést. Az említett határozatok rendelkeznek a biztosíték mértékéről, megképzésének határidejéről, a biztosíték fajtájáról. A biztosíték képzésének megtörténtét a kötelezettnek a tevékenység (üzemeltetés) megkezdése előtt, illetve a kármentesítési beavatkozást elrendelő határozat jogerőre emelkedését követő 15 napon belül szerződés, megállapodás eredeti példányának vagy annak közjegyző által hitelesített másolatával kell igazolnia a felügyelőség felé.

2.5. A biztosíték felülvizsgálata és kiegészítése

A biztosíték képzését, annak meglétét, illetve a feltételek változását rendszeresen nyomon kell követni. Ennek érdekében a tervezet előírja, hogy a kötelezettnek a biztosíték mértékét érintő, a tevékenysége során bekövetkező változásokat be kell jelentenie a felügyelőségnek. Ehhez képest speciális előírások vonatkoznak a foglalkoztatotti létszám bejelentésére, amelyről a kötelezett évente egy alkalommal tájékoztatja a felügyelőséget. A biztosíték mértékének a hatóság részéről történő folyamatos nyomon követését szolgálja a tervezet szerinti háromévenként történő felülvizsgálat. Ennek során az ipari termelői árindex alapján a biztosíték mértékét az módosítani kell. Fontos előírás még, hogy a kötelezettnek a jelentős környezeti kockázatú tevékenység, illetve létesítmény miatt megképzett biztosítékot annak kármentesítésre történő felhasználását követően az eredeti mértékre ki kell egészítenie.

2.6. A biztosíték felhasználása, a biztosítékadási kötelezettség megszűnése

A biztosíték felhasználása esetén legfontosabb kérdés a felhasználásra jogosult személye. Fő szabályként a biztosíték felhasználására a kötelezett jogosult, ha megfelel a jogosultsági kritériumoknak. Ekkor a biztosíték felhasználását (a helyreállítási intézkedések megtételét, valamint a rekultivációt) a Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság ellenőrzi és igazolja a felügyelőségnek. A biztosítékadáshoz kötött tevékenységek, létesítmények felhagyása esetén a biztosíték felhasználását a felügyelőség ellenőrzi. A biztosíték felhasználásához minden esetben a felügyelőség hozzájárulása kell, ezt az elvégzett

intézkedéseket követően a biztosítékadásra kötelezettnek be kell szereznie. Ha nem a kötelezett jogosult a feltételek szerint a biztosíték felhasználására, akkor a felügyelőség, vagy az általa megbízott szerv használja fel a biztosítékot. Ilyenkor a felügyelőség fordul a biztosítékot nyújtó pénzüintézethez, illetve biztosítóhoz annak érdekében, hogy a biztosítékból részére kifizetést teljesítsen.

A kormányrendelet szabályozza a biztosítékadási kötelezettség megszűnésének az esetét is. E szerint a biztosítékadási kötelezettség megszűnik, ha jelentős környezeti kockázatú tevékenységek, létesítmények és a hulladéklerakók esetében a felhagyásra sor került és a tevékenységgel, illetve létesítménnyel összefüggésben a felügyelőség határozata alapján környezetvédelmi kötelezettség nem maradt fenn, vagy a biztosítékadásra kötelezett megszűnik és annak jogutódja a környezetvédelmi biztosítékot megadja, vagy pedig a biztosíték teljes összege a beavatkozás során a felhasználására került.

2.7. A biztosítékképzési kötelezettség megszegésének jogkövetkezményei

A kormányrendelet meghatározza a biztosítékadással kapcsolatos kötelezettségek megszegésének jogkövetkezményeit. Bírság szabható ki a biztosíték mértékével kapcsolatos kötelezettségek, valamint az előírt bejelentések elmulasztása miatt. A biztosíték hiánytalan megképzéséig továbbá a tevékenység felfüggeszthető. A tervezet alapján a kiszabott bírság a felügyelőség bevétele.

III. Várható társadalmi hatások

A múltbeli, rendkívüli környezeti káreseményekről a VIKÁR szolgálhat adatokkal, amely többségében a felszíni vizekkel – és kisebb mértékben a felszín alatti vizekkel – összefüggő eseményekről tartalmaz információkat 2003-ig visszamenőleg. Az adatok alapján éves átlagban mintegy 40 rendkívüli eseménnyel lehet számolni. A részletes adatokat áttekintve azonban az állapítható meg, hogy ezek a rendkívüli események nem minden esetben a jelentős környezeti kockázatú tevékenységet végző magyar cégek számlájára írhatók. A fentiek ugyanis tartalmazzák a határon túlról érkező szennyezéseket, valamint a kedvezőtlen hidrometeorológia állapotok miatt bekövetkező vízminőség romlásokat is. A bekövetkezett esetek mintegy egyharmadában ilyen okok vélelmezhetők, tehát évente 25-30 olyan rendkívüli eseményt lehet csak becsülni, amely jelentős (vagy kevésbé jelentős) környezeti kockázatú cégekkel függ össze.

A környezetvédelmi biztosíték bevezetésével vélhetően eredményesebben lesznek felszámolhatók a bekövetkezett környezeti károk, amely a társadalom megelégedésével járhat együtt. A környezetvédelmi biztosíték bevezetésével ugyanis jobban érvényesül a környezetvédelem alapját képező szennyező fizet elve, mivel a környezethasználók kötelesek az általuk lehetségesen okozható környezetkárosodások felszámolására egy meghatározott pénzüsszeget előre garanciaként elkülöníteni.

IV. Várható gazdasági hatások

A biztosítékképzés költsége függ a biztosítékok fajtájától. (lekötött betét, bankgarancia, biztosítás). A költségek a biztosíték összegének 3 százalékaként becsülhetők annyival kiegészítve, hogy pénzübeli letét esetében nyilvánvalóan a biztosíték teljes összegét meg kell képezni, tehát ez a költségek mellett azonnal terheli a gazdálkodó szervezeteket. A

következőkben bemutatásra kerül az egyes biztosítékadási esetekben a biztosíték megképzésének költsége.

A) Környezetvédelmi biztosíték jelentős környezeti kockázatú tevékenységek, létesítmények és hulladéklerakók esetén

A jelentős környezeti kockázati tevékenységet végző cégeknél a rendelet hatályba lépése után kezdett jelentős környezeti kockázatú tevékenységekre, továbbá a hatályba lépés előtt már meglévő tevékenységekre is biztosítékot kell képezni. A hatásvizsgálat során mindkét csoportra becslések készültek a biztosítékadással érintett esetek várható számára, a képzendő biztosíték teljes összegére és a megképzés költségére.

A biztosíték alapértéke 2 millió Ft, amelyet megnövel a tevékenységtől függő kockázati mutató és a területi szorzó. A kockázati mutató az egyes tevékenységek esetében meghatározott veszélyességi szorzó és a tervezet 1. számú mellékletében meghatározott tevékenységet folytató gazdálkodó szervezetek foglalkoztatottjainak számától függő mennyiségi szorzó szorzatával kapható meg. A területi szorzó attól függ, hogy az adott tevékenységet védett természeti területen, illetőleg Natura 2000 területen folytatják-e. A hulladéklerakók esetében a biztosíték mértéke az előzetes rekultivációs tervben becsült környezetvédelmi költségeknek megfelelően alakul. A költségbecslések mindkét változatot vizsgálat alá veszik. A következőkben először a jelentős környezeti kockázatú tevékenységek, létesítmények tekintetében kerülnek bemutatásra a költségek, majd pedig a hulladéklerakókat érintő pénzügyi kötelezettségek mértékéről lesz szó.

1. A rendelet hatálybalépését megelőzően kezdett, jelentős környezeti kockázatú tevékenységek, létesítmények esetén

A rendelettervezet 1. számú melléklete alapján, a jelentős környezeti kockázatú tevékenységeket, létesítményeket az egységes környezethasználati engedély (EKHE) köteles tevékenységek, létesítmények adják. A jelenleg ismert EKHE kötelezettség alá eső üzemekről és azok tevékenységeiről az OKIR (Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer) alrendszere, az IPPC-LNYR adatbázis tartalmaz adatokat. Az adatbázisra alapozva tevékenység szintű becslések készültek.

A jelentős környezeti kockázatú tevékenységeket, létesítményeket az egységes környezethasználati engedély köteles tevékenységek, létesítmények adják. A szabályozás mintegy 1900 meglévő céget fog érinteni. Tevékenységi besorolás alapján ezek közül 961 volt beazonosítható az OKIR adatbázisban. Ez a szám nem tartalmazza azt a 112 hulladéklerakót, amely az IPPC rendelet 2. számú mellékletének 5.4 pontja alá tartozik, mivel ezek esetében a biztosítékképzésre más előírások vonatkoznak. A területi szorzóval – az adatbázisból történt lekérdezés alapján – 44 létesítmény érintett, ebből 37 létesítmény Natura 2000 területen (1,5-ös szorzó) és 7 létesítmény védett természeti területen (2-es szorzó) található. Az említett adatokat a munkaanyag 4. számú melléklete táblázat formájában mutatja be. A biztosítékra vonatkozó 2 milliós alapértéket figyelembe véve, tevékenységtől és mennyiségtől függően egy üzem egy tevékenységére eső biztosíték összege 4 és 100 millió Ft (átlagosan 36,9 millió Ft) között fog változni. A meglévő esetekkel számolva mindez összesen **39,6 milliárd Ft** biztosíték képzését jelenti.

2. A rendelet hatálybalépését követően kezdett, jelentős környezeti kockázatú tevékenységek, létesítmények esetén

A rendelettel érintett új cégek számának évente várható bővülésének becslésére a KSH cégregiszter segítségével, egy meghatározott halmazba tartozó cégek számának vizsgálatával került sor. A TEÁOR, valamint a létszám és árbevételi korlátok szerint végzett halmazszűkítési feltételeknek a KSH cégregiszterben 100 699 működő cég felelt meg. A minta halmaz 2005-ben 6 738 új céggel, 2006-ban pedig 2 325 új céggel bővült, tehát azt lehet feltételezni, hogy a jelentős környezeti kockázatú tevékenységet folytató cégek száma átlagosan mintegy 4%-kal fog évente bővülni. Ennek alapján 75 – 80 új esetre lehet számítani a jogszabály bevezetése után.

A jogszabály bevezetése után tehát évente 80 új eset becsülhető, amikor jelentős környezeti kockázatú tevékenység miatt környezetvédelmi biztosíték képzésére lesz szükség. Az évente képzendő biztosíték összege **3,7 milliárd Ft**.

3. Hulladéklerakók esetében

a) Települési szilárd hulladéklerakók

A rekultiváció költségeinek becslése „A települési szilárd hulladékgazdálkodás és egyéb önkormányzati hulladékgazdálkodási feladatok támogatási stratégiája” alapján történt. A támogatási stratégiában a lerakók rekultivációjának költségére 30 évre vonatkozó becslés készült 2007-től kezdődően. A biztosíték alapjául a 2008 után épülő lerakók rekultivációs költsége került beszámításra. Az évente létesülő lerakó-kapacitás adatai országos szinten állnak rendelkezésre, a rekultiváció költsége tonnára vetítve 438 Ft-os átlaggal becsülhető. Egy 2008 után létesülő települési szilárd hulladéklerakó rekultivációjának költsége jelenértékben 1,5 milliárd Ft, amely azonos a környezetvédelmi biztosítékkal. Az e hulladéklerakók esetében megképzendő biztosíték összege összesen **14,4 milliárd Ft**.

b) Veszélyes szilárd hulladéklerakók

A veszélyes szilárd hulladék-lerakók biztosítékának becslésének lényege, hogy a 2008 és 2037 között tervezett időszakban évente lerakásra kerülő hulladék mennyiségét (a Hulladék Információs Rendszer 2004 és 2006 közötti időszekekre vonatkozó éves keletkező hulladékmennyiségek átlaga) az egy hektár területen elhelyezhető összes hulladék mennyiségével (160 000 m³/ha) szorozva kapható meg annak a területnek a nagysága, amelyet évente rekultiválni szükséges. A fajlagos rekultivációs költség (100 millió Ft/ha) és a rekultiválandó terület szorzata adja meg a rekultivációs költség országos mértékét.

A becsléshez használt éves lerakott veszélyes hulladék mennyisége kb. 340 ezer tonna. A lerakók kapacitásbővítését a lerakott mennyiséggel becsülve a **veszélyes szilárd hulladéklerakók** esetében a rekultiváció költsége 2013-ban 1,5 milliárd Ft lesz, ez jelenértékben **1,1 milliárd Ft**, amely azonos a környezetvédelmi biztosítékkal. 2014 után a biztosíték évente 250 millió Ft körüli összeg, a 30 éves vizsgálati időszakot tekintve összesen mindez 5,8 milliárd Ft, jelenértékben **2,3 milliárd Ft** körüli összeget jelent.

B) Környezetvédelmi biztosíték bekövetkezett jelentős környezetkárosodás esetén

A meglévő kármentesítési adatbázisra (az OKIR részét képező KÁRINFO) támaszkodva 30 évre vonatkozóan megbecslésre került a nagy összegű (100 millió Ft feletti) kármentesítések

száma. A becslés szerint mintegy 4000 már meglévő ilyen szennyezett terület van Magyarországon. Ezen területek száma évente mintegy 0,5 %-kal, kb. 20 új területtel növekszik. A jogszabályi követelmények figyelembe vételével előrejelzés készült arra vonatkozóan, hogy e területek kármentesítése milyen éves ütemezésben történik meg. Az előrejelzés során figyelembe vételre kerültek elsősorban a következők:

- A kármentesítés becsült átlagos fajlagos költsége: 200 millió Ft/ terület.
- A helyreállítás becsült átlagos időtartama kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területen 4 év, egyéb területeken 10 év, figyelembe véve, hogy a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 41. § (3) bekezdése alapján a kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területeken a már minőségében károsodott felszín alatti víz, illetve földtani közeg károsodása esetén a 21. § (2) bekezdés szerinti kötelezetteknek legkésőbb 2015. december 22-ig biztosítaniuk kell a károsodás megszüntetését, illetve a felügyelőség által meghatározott (E) egyedi szennyezettségi vagy (D) kármentesítési célállapot határérték elérését.
- A talajvédelem kereteinek meghatározásáról, valamint a 2004/35/EK irányelv módosításáról szóló bizottsági irányelvjavaslat előírásai.
- A felszín alatti vizek szennyezés és állapotromlás elleni védelméről szóló 1855/2006/EK tanácsi irányelv.

A kármentesítési adatbázisra (KÁRINFO) támaszkodva 30 évre vonatkozóan megbecslésre került a nagy összegű (100 millió Ft feletti) kármentesítések száma. A becslés szerint mintegy 4000 már meglévő ilyen szennyezett terület van Magyarországon. Ezen területek száma évente mintegy 0,5 %-kal, kb. 20 új területtel növekszik. Az újonnan bekövetkező környezetkárosodások miatti kármentesítések 30 évre számított becsült költségének jelenértéke mintegy 550 milliárd Ft. A biztosíték mértéke alapesetben 15%. A becslések szerint a megképzendő biztosíték összege jelenértékben 30 évre kb. 80-85 milliárd Ft, ez évente átlagosan 2007-es áron kb. **3,7 milliárd Ft.**

Adminisztrációs költségek a gazdálkodóknál

A biztosíték megképzésének költségén felül a gazdálkodóknál még adminisztrációs költség jelentkezik. Az adminisztrációs költség elsősorban a bejelentésekkel, a rendszer kialakításával kapcsolatosan merül fel. Ennek összege 2-5 év alatt mintegy 100 millió Ft-os nagyságrendű lehet. A többi, a biztosíték képzéséhez és felhasználásához kapcsolódó adminisztrációs költség a fentiekben megbecslésre került.

V. Várható szakmai hatások

A környezetvédelmi biztosítékadás bevezetésével jobban érvényesül a környezetkárosodást okozók személyes felelőssége, valamint a szennyező fizet elve. A jogszabály hatályba lépése után az állami felelősség körébe tartozó környezetkárosodások száma csökkenni fog, hosszú idő után lehetőség nyílik arra, hogy az Országos Környezeti Kármentesítési Programban keretében rendelkezésre álló pénzüsszegek kizárólag csak a már meglévő környezetkárosodások felszámolását szolgálják. A jövőben felmerülő környezeti károk felszámolásának finanszírozására ugyanis a Program keretén belül nem kell pénzüsszegeket tervezni, mivel a bevezetendő környezetvédelmi biztosítékból az e károkat követő helyreállítási intézkedések pénzügyi alapja megteremtődik. Mindez összességében a környezet állapotának dinamikus javulásával jár együtt.

VI. Költségvetési fedezet

Az államnál felmerülő költségek alapvetően adminisztrációs költségeket jelentenek. Az adminisztrációs költségek a következő főbb típusokra osztható:

- A biztosíték képzéséhez kapcsolódó feladatok költsége a felügyelőségeken. Évente átlagosan 2000-3000 ügyet (képzés, illetve felülvizsgálat) feltételezve országos szinten 100-200 millió Ft többletköltséget jelent a tervezet szerinti feladatok végrehajtása.
- A biztosíték nyilvántartásához kapcsolódó feladatok költsége a felügyelőségeknél fog jelentkezni. Ennek keretében szükséges egy új adatbázis kialakítása, vagy a már – felügyelőségek által használt – Hatósági Nyilvántartó Rendszer (HNYR) felkészítése, kiegészítése. A beruházási költségek egy új adatbázis esetében 25-30 millió Ft, HNYR felkészítése esetében 10-15 millió Ft.
- Amennyiben a kötelezett nem jogosult a biztosíték felhasználására, az ehhez kapcsolódó feladatok költsége a felügyelőségeknél fog jelentkezni, ami kb. éves szinten felügyelőségenként 8-10 millió Ft-ot jelent. Megbízás esetén a felmerülő költség a megbízott szervtől és az átadott feladatoktól függően alakul. Ha ezeket a feladatokat is központi szinten látják el, akkor a felmerülő költségek csökkennek.
- A biztosíték felhasználásához kapcsolódó pénzügyi és műszaki ellenőrzési feladatok költsége a Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóságnál (továbbiakban: VKKI) fog jelentkezni. Amennyiben a VKKI már egy meglévő irodát fog használni, akkor a beruházási költség kb. 10 millió Ft. Az új szervezeti egység felépítése: 1 fő vezető, 1 fő asszisztens, 1 fő informatikus, 1 fő jogász, 1 fő pénzügyes, 4 fő műszakis. Ennek megfelelően a köztisztviselői bérezést figyelembe véve, továbbá a várható dologi kiadásokat becsülve, éves szinten a működési költségigény kb. 60-70 millió Ft.

Kérem a Kormányt, hogy az előterjesztést és a mellékelt határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

Budapest, 2007. október „ „

Dr. Fodor Gábor

II. HATÁROZATI JAVASLAT

A Kormány megtárgyalta és elfogadta a környezetvédelmi biztosítékról készült előterjesztést, és elrendeli az előterjesztés mellékletét képező kormányrendeletnek a Magyar Közlönyben történő kihirdetését.